

ŽELEZAR

JESENICE, 13. avgusta 1966
LETO VIII

Poština plačana v gotovini
Številka 32

Tudi pri samoupravljanju moramo korak naprej

V številnih delovnih enotah živahno razpravljajo o gradivu IV. plenuma CK ZKJ. Tak sestanek so imeli pred kratkim tudi v mehanični delavnici, ter razpravljali o sklepih III. in IV. plenuma. V ta namen so pripravili tudi problematiko z nekaterimi konkretnimi primeri iz naše železarnice in delovne enote.

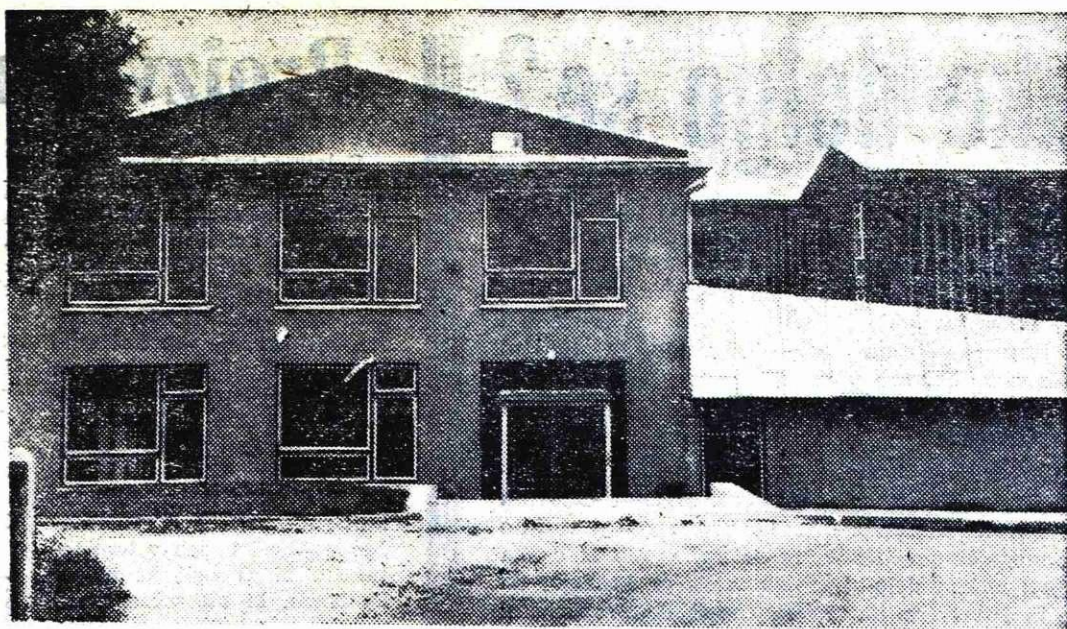
Na razširjenem sestanku so poudarili, da samoupravljanje v delovnih enotah ne napreduje in da je še vedno na začetku razvojne poti. Prav tako od leta 1961 nismo napravili koraka naprej za poglobljanje samoupravljanja v delovnih enotah.

Udeleženci razširjenega posveta so vprašali med drugim tudi to, kdaj bomo v železarni začeli z nagrajevanjem po delu in koliko časa bomo še potrebovali, da bodo vzdrževalci plačani od vloženega dela, ker bodo le tako imeli večje zanimanje, vzdrževanje pa bo resnično kvalitetno in redno. V mehanični delavnici zelo kritično ocenjujejo organizacijo ma-

lic v kantinah. Malice bo treba organizirati tako, da bomo porabili čim manj dragocenega časa.

Govorili so tudi o reorganizaciji vzdrževanja. Ker priprave tečejo že dolgo, ljudje postajajo nervozni, bo le treba, da jo dokončno izpeljemo. Reorganizacija vzdrževanja bo učinkovita in boljša takrat, če bo večja osebna odgovornost in bodo strojne zmogljivosti boljše izkoriščene. Od nove organizacije vzdrževanja pričakujejo tudi ekonomsko učinkovitost. Kaj je z akcijskim programom in disciplino v delovni enoti? O teh in podobnih vprašanjih so se pogovarjali na minulem razširjenem posvetu. Odgovor na številna vprašanja pa bi radi dobili komunisti in vsi ostali člani kolektiva, ki so pravilno razumeli vsebino III. in IV. plenuma CK ZKJ in ki menijo, da rešitev ne kaže iskati v birokraciji, temveč v poglobljenem sistemu samoupravljanja.

— rc

Nov obrat družbene prehrane je že prevzet

Bobili bomo nov obrat družbene prehrane

V sredo, 3. avgusta, je bil dokončno prevzet obrat družbene prehrane in dami vsi pogoji za obratovanje. Z gradnjo objekta so začeli že v letu 1956. Najprej so nameravali v tem objektu urediti le menzo, v prvem nadstropju pa učilnice ter foto krožek za učence ŽIC in prostor za ljudsko tehniko. Z gradnjo so prenehali, ker niso imeli na razpolago dovolj sredstev, v letu 1964 pa so se odločili, da v tem objektu uredijo obrat družbene prehrane. Potrebne so bile precejšnje adaptacije, razen tega pa so zgradili tudi paviljon, v katerem bo jedilnica. Ko bo obrat družbene prehrane začel obratovati, bodo lahko ukinili vse sedanje menze na Straži, v kadrovskem domu,

v samskem domu na Plavžu ter kuhinjo v ŽIC. Hrano bodo pripravljali v novem obratu družbene prehrane in jo nato vozili v jedilnice. Obrat družbene prehrane je opremljen z najmodernejšimi električnimi stroji, aparati, hladilnicami, dvigali itd. Pri kuhanju bodo uporabljali butan plin, ki je skoraj trikrat cenejši od elektrike. To pa bo tudi vplivalo na nižjo ceno prehrane. V obratu je tudi samopostrežna linija, urejen pa je tudi poseben vhod za vse tiste, ki bodo odnašali hrano na dom. Uredili so tudi okolico obrata družbene

prehrane in rdeče cvetje že čaka prve goste. Poskrbeli pa so tudi za obiskovalce, ki imajo motorna vozila, saj so v ta namen uredili parkirni prostor za deset avtomobilov. Skupni investicijski stroški znašajo okrog 164 milijonov starih dinarjev, ki jih je poleg kredita Gospodarske banke v celoti pokrila železarna iz svojih skladov.

Z obratom družbene prehrane so Jesenice pridobile pomemben objekt, ki bo zlasti ob dobri in ceneni hrani služil tako železarjem, kakor tudi drugim gostom.

Z. S.

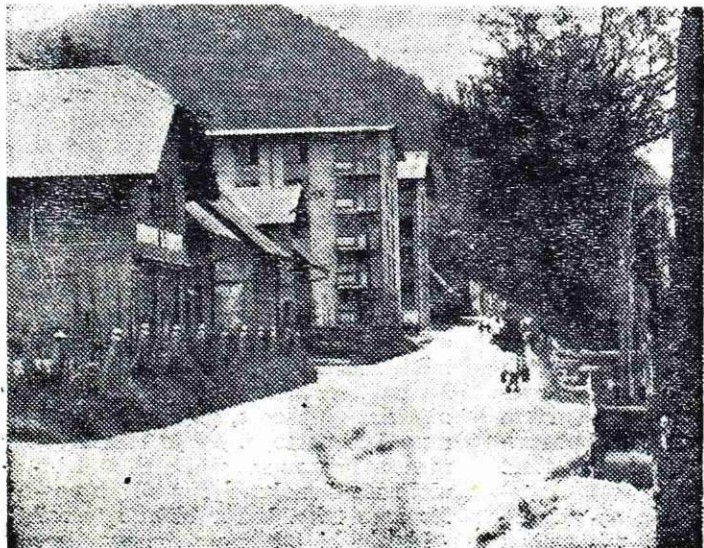
Cesta talcev pred rekonstrukcijo

V »Železarju« smo že pisali, da je predvidena rekonstrukcija Ceste talcev na Koroški Beli, po kateri bodo dnevno prevažali do 1000 ton valjanih izdelkov iz valjarne Bela v valjarne Javornik. Cesto bodo rekonstruirali od železniškega nadvoza do mostu čez potok Javornik v Trebežu pri kamnolomu. Cestišče bo široko pet metrov

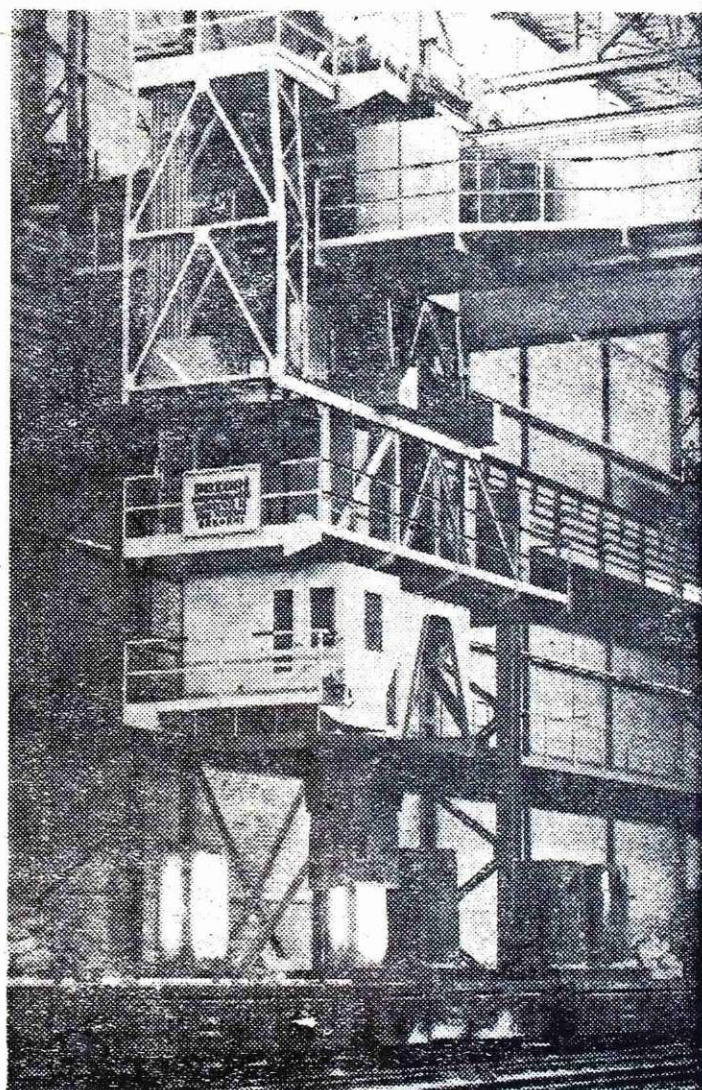
in bo asfaltirano z osem centimetrov debelo plastjo bitogramoza in tri centimetre debelo plastjo asfaltnega betona. Za pešce bodo zgradili pločnik, ki bo širok 1,5 m in tudi asfaltiran.

Zaradi izgradnje pločnikov in drugih popravil bo treba prestaviti nekaj obcestnih ograj, ob razumevanju lastnikov.

Prvotno je bilo predvideno, da bo treba porušiti tudi Jalnovo hišo (nekdanjo Dežmanovo trgovino), vendar so pozneje načrt spremenili, ker železarna ne more sprejeti visokih pogojev lastnika hiše. Zato bodo pločnik zgradili na južni strani ceste do Jalnove hiše. Zaradi tega bo cesta na tem odseku nepregledna, zaradi varnosti oziroma boljšega pregleda pa bodo na vogalu pri nekdanjem Sedejevem mlinu postavili parabolično ogledalo. Za rekonstrukcijo Ceste talcev bodo potrebovali okrog 85 milijonov starih dinarjev. Z gradbenimi deli bodo začeli v prihodnjih dneh. Predvidevajo, da bo rekonstrukcija ceste zaključena do konca oktobra. Izvajalec del je komunalno podjetje Jesenice, cesto pa bo asfaltiralo cestno podjetje iz Kranja. Asfaltirati nameravajo tudi Prosvečno cesto do novih stolpičev na Koroški Beli. Z ureditvijo obeh cest bodo ugodili potrebam in željam prebivalcev Koroške Beline in Trebeža.

Z rekonstrukcijo ceste bodo kmalu pričeli

Stripanje ingotov, ki so jih pripeljali iz martinarne v novo bluming valjarno

Kako dolgo še?

Naša železarna je stara in nova. Stara po letih, tradiciji in napravah. Nova po sistemu samoupravljanja in zaradi vloženih investicij. Če združimo dobre strani obeh skrajnosti, med katere lahko štejemo tradicijo, sistem samoupravljanja in nove naprave, bi moral biti skupni rezultat odličen. Vendar žal vemo, da temu ni tako. Na vseh mogočih področjih imamo velike težave, za katere velikokrat ne moremo trditi, da so objektivnega značaja.

Na različnih kvaliteten ter proizvodnih konferencah ter na zasedanjih samoupravnih organov delovnih enot, kakor tudi železarne, lahko vedno znova slišimo o vseh mogočih problemih, ki se pojavljajo iz dneva v dan pri našem delu. Le-ti so takšnega značaja, da izredno močno dišijo po malomarnosti, neodgovornosti in nedisciplini. Zamenjave kvalitete, neupoštevanje tehnoloških navodil, malomaren odnos do delovnih nalogov, skrajna neodgovornost pri delu z različnimi stroji in napravami, slabo izkoriščanje delovnega časa in druge podobne nepravilnosti so danes vedno bolj pogosto na dnevnem redu konferenc in zasedanj.

Vendar je res, da preko ugotavljanja dejanskega stanja in razpravljanja o teh problemih do nedavna nismo šli. Naivno smo mislili, da se bodo stvari tako ali drugače brez posebnih ukrepov same od sebe uredile.

Ekonomika, ki z gospodarsko reformo in postopno stabilizacijo našega gospodarstva iz dneva v dan močneje trka na naša vrata, ne pozna sentimentalnosti in naših večnih izgovorov, za katere smo res strokovnjaki. Gradimo vrsto novih naprav na Belu in na Jesenicah oziroma rekonstruiramo že obstoječe. Nekatere so že pričele obratovati. Zgradili smo jih, da bomo delali ceneje ter bolj ekonomično in s tem prigrisodarili sredstva, ki jih nujno potrebujemo za povračilo posojil, naše sklade in večje osebne dohodke.

Zato se lahko vsi tisti, ki nam je kaj do tega, da bi nam naša železarna tudi v bodoče dajala zadosten kos kruha, upravičeno vprašamo: Kako dolgo še?

Kako dolgo bomo še gledali, da gre tisto, na kar smo bili vedno ponosni, to je naša tradicija, strokovnost, solidnost in kvaliteta proizvodov, namesto naprej, počasi in zanesljivo nazaj? Kako dolgo bomo še čakali, da nas reforma dokončno prime za vrat pri proizvodnji izdelkov, ki jih zaradi naše vsakovrstne nesolidnosti in nesposobnosti, da napravimo red v lastni hiši, ne bomo več v stanju prodati? Kako dolgo bo trajalo, da bomo prišli enkrat do važnega spoznanja, da pri tehnološkem procesu ni demokracije in da je treba delati vedno le tako kot je predpisano in ne tako kot nam zaradi komodnosti ali kakšnega drugega vzroka bolj ugaja? Kdaj bomo pred celoten vodilni kader, od predelavcev navzgor, postavili dosledno zahtevo, da res organizira proizvodnjo, jo vodi in vestno opravlja vsa tista dela, za katera je zadolžen ter plačan?

Lahko smo prepričani, da znani stari pregovor »besede uče — vzgledi vlečejo«, tudi v tem primeru ne bo odpovedal pri neposrednih proizvajalcih, ki bodo brez dvoma sledili zgledom svojih nadrejenih. Saj jim radi ali neradi sledijo tudi zdaj, ko so le-ti večkrat bolj slab vzgled!

Prvi konkreten korak v tem smislu smo napravili pred kratkim v martinarni. Vendar s tem ni rečeno, da takšni ali podobni ukrepi niso potrebni tudi drugod. Kajti če bi imeli kritično stanje res samo v martinarni, potem ne bi imeli celo vrsto težav tudi v drugih delovnih enotah železarne. Večdar v martinarni smo začeli in zdaj je skrajni čas, da uredimo razmere na takšen ali drugačen način povsod tam, kjer je potrebno. V nasprotju: primeru smo lahko prepričani, da tudi v martinarni nismo napravili dosti, temveč samo vzbudili krivičen vtis, da je takšno stanje samo v tej delovni enoti, povsod drugod pa je vse v najlepšem redu.

Zato za zaključek samo še enkrat vprašanje: Kako dolgo še?

In odgovor se vsiljuje sam: Pohitimo, da ne bo prepozno!

K.

Proizvodnja grodlja v juliju

Delovna enota plavž dosega v letošnjem letu razmeroma lepe proizvodne rezultate, tako glede količine, kvalitete, kakor tudi pri znižanju proizvodnih stroškov. V juliju smo izdelali 12.346,7 ton grodlja, ali 11,53 % več kot smo planirali. Kvaliteta grodlja pa je padla pod povprečje doseženih kvalitete v letošnjem letu. Izdelali smo samo 86,32 % I. kvalitete. Koledarski fond smo na plavžih izkoristili z 99,8 % in je dosežen najlepši uspeh v tem letu. Če bi dosegli še boljše kvaliteto, bi bil mesec julij rekorden v vsakem pogledu. Zaradi poslabšanja kvalitete rude smo v juliju porabili tudi za 25,8 kg/t več apnenca, kar nam je zvišalo porabo koksa in smo porabili za 24,12 kg na tono več koksa kot v juniju.

Obratovanje prazilnih peči je bilo v pogledu praženja siderita tudi dobro in smo izdelali 18,8 % nad planom. Zaradi drobnega limonita, katerega dobivamo iz Ljubije, smo v poletnih mesecih ustavili sušenje limonita, ker se nam je preveč nabiralo drobne rude, ki jo vozimo trenutno na haldo. Prazilna peč št. 2 je koristila koledarski fond s 95,7 %.

V rudarni smo v juliju imeli remont na vseh napravah in smo zaradi tega zakladali v peč tudi nekaj neklasiranega limonita, kar nam je povečalo kisle komponente v vložku. Zato smo morali dodajati več kamenja in smo zato imeli slabšo kvaliteto grodlja.

Proizvodnja aglomeracije v juliju izkazuje 10 % manj proizvodnje kot smo planirali. Kljub temu, da prvi mesec po remontu aglomeracije nismo imeli večjih zastojev, je proizvodnja pod planom. Glavni vzrok za manjšo proizvodnjo je v tem, da zaradi pomanjkanja drobnega koksa dodajamo polkoks, ki pa je po kvaliteti slabši in nam zmanjšuje proizvodnjo aglomerata. Zaradi dodajanja polkokska smo v tem mesecu po-

rabili za 60 kg na tono več goriva, kar nam bo povečalo stroške proizvodnje. Če primerjamo delo v aglomeraciji v prvih sedmih mesecih, ugotovimo, da je bila proizvodnja v februarju 252 t na 24 ur, v juliju pa samo 221 ton na 24 ur. Če upoštevamo, da je julija veliko delavcev na dopustu, lahko smatramo, da je delovni kolektiv enote vložil dosti truda, da je dosegel tako dobre rezultate.

Stane Torkar

Kako smo delali v juliju?

Ekonomska enota

Izpolnitev operat. plana
v %

plavž	111,5
martinarna	88,2
elektro jeklarna	106,8
livarne	88,8
opekarna	110,8
Bluming	86,2
Težka proga	84,6
srednja in lahke proge	95,6
žična valjarna	99,4
valjarna 2400	79,1
valjarna 1300	93,5
jeklovlek	86,9
hladna valjarna	89,2
žičarna	86,8
žebljarna	64,1
cevarna	105,1
elektrodni oddelek	97,3

Železarna Jesenice je v mesecu juliju izpolnila operativni načrt skupne proizvodnje z 92 %, načrt blagovne proizvodnje pa z 72,6 %. Finančni načrt ni bil dosežen.

Zbor proizvajalcev

Kljub temu, da obravnavani primer ni najbolj tipičen za sedanjo prakso samoupravnih odnosov, vendarle dopušča možnost za razmišljanje o tem, kaj vse in kako se lahko zrcali v okviru naše proizvajalske demokracije.

2. avgusta je bila tretja seja zbora proizvajalcev hladne valjarne in žičarne. Obravnavala je dve pomembni vprašanji:

— pravilnik o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarne in — popravke tarifnih postavk.

Zanimivo je, da k osnutku pravilnika ni bilo pripomb in da so ga soglasno izglasovali. Pač pa se je zataknilo pri popravljanju tarifnih postavk.

Delavski svet je predhodno sprejel sklepe, ki naj bi jih zbor delovne enote potrdil. Šlo je za popravek urnih postavk na dveh žičarskih strojih in za delovno mesto I. valjavev na Siemag stroju. V prvem primeru naj bi dodali k urni postavki devet, v drugem primeru pa deset starih dinarjev.

Utemeljitev je slonela na primerjavi dela, njegove težje, zahtevnosti postopka, koncentracije in kvalifika-

cije ter odgovornosti. Primerjava se je nanašala na zahtevnost postopkov in operacij Siemaga in večstopenjskih Waughn strojev. Ker je zbor delovne enote in že prej delavski svet delovne enote zavrnili zahtevo žičarjev na Buldog strojih, da bi jim povišali urno postavko od 215 na 224 bruto dinarjev, je bilo to najbrž usodno za nadaljnji potek zbora proizvajalcev. Razvila se je razprava, ki se je kmalu znašla v slepi ulici, iz katere ni bilo izhoda. Zato se je zbor proizvajalcev razbil. Nekateri so ga demonstrativno zapustili, ker se je izkazala sedanja stopnja proizvodne demokracije kot premalo učinkovita za reševanje tovrstnih vprašanj.

Zanimiv je potek razprave. Ponovno dokazuje, da naša demokracija najbrž ne bo leha na tem, kaj, kdaj, komu in koliko upa kdo reči. Najbrž vse. Pač pa se ponovno manifestira vprašanje, kako argumentirano kdo nastopa. Ali je teža argumentov najpomembnejša utež na tehtnici naše demokracije in ali jih upoštevamo tako, kakor bi bilo treba?

Morda bi bil iz poteka razprave na zboru proizvajalcev v HVŽ dopu-

Poškodbe pri delu

V TALILNICAH

PLAVŽ

Lado Krčelj, čistilec plina, je hotel dati signal o nevarnosti zaradi plina; medtem se je plin vžgal in ga opeknel po obrazu in roki.

MARTINARNA

Drago Trkulja, jamski pomočnik, je zapenjal lijak z enim stremenom verige; pri tem mu je drugo streme poškodovalo palec leve roke.

Hakija Hatić, jamski pomočnik, je s pomočjo kisika odpiral prebodo martinove peči; pri tem je nastal večji plamen, ki ga je opeknel na desno lice.

ELEKTRO JEKLARNA

Anton Flander, jamski pomočnik, je hotel zapeti lijak; pri tem mu je tako spodrsnilo, da je z levo roko padel v tekoče jeklo v kokili.

Pavel Videgar, pečni pomočnik, je ravnal valjavniške odpadke; pri tem mu je sodelavec vrgel kos železa na dlan leve roke in mu jo poškodoval.

LIVARNE

Angel Kusterle, kokilar-livar, je hladil vroče zagozde in se pri tem s paro opeknel na palec leve roke.

Božo Pančur

V STROJNOENERGETSKIH OBRATIH MEHANIČNE DELAVNICE

Pavla Jezerška, kovača v kovačnici, so klešče, ko je pribijal kljuko, spodletele in ga udarile na sredinec leve roke.

KONSTRUKCIJSKE DELAVNICE

Avugust Emerčič, ključavničar v konstrukcijski delavnici, se je poškodoval po glavi in telesu, ker ga je udarila plošča z utežjo, ki se je prebrnila s kalupnega okvirja.

Stjepan Matusak, elektrovarilec, se je opeknel med palcem in kazalcem desne roke, ker se je med varjenjem s pištolo staknil kabel.

Francu Goletu, dežurnemu ključavničarju na žerjavnem oddelku, se je med brušenjem zataknila podloga na brusilnem stroju in mu poškodovala prst leve roke.

GRADBENE DELAVNICE

Mirko Pikon, strojnik v mizarini, je na rezkalnem stroju rezkal lesene kose. Ko je rezkalni nož zarezal v gr-

čo, je kosček odpadel in mu poškodoval tri prste.

VZDRŽEVANJE JAVORNIK

Valentinu Frelihu, ključavničarju v mehanični delavnici, so med zapenjanjem zobatega kolesa v valjarni 1300, klešče stisnile dlan leve roke.

PROMET

Zvonimir Horvat, pomožni delavec iz mladinske brigade, se je med hojo ob tiru spotaknil in udaril na glavo.

Vinku Robiču, vlakovodju na prometu, je na postaji padel tuje v desno oko.

Jože Kunšič, premikač na ozkotirni progi pri plavžih, je med zapenjanjem voz padel in zadel z desnim kolonom ob kos grodlja in si poškodoval koleno.

Z žerjava je padel vijak

V preteklem tednu bi kmalu spet prišlo do hude nesreče. V čistilnici gredic v obratu Javornik I na Javorniku je zaposlen Nedeljko Petrovič, ki dela v naši železarni že šest let. Zaposlen je bil na dopoldanski dnini. Okrog 8.30 ure zjutraj je z verigami zapenjal gredice, ki so bile pripravljene za čiščenje. Naenkrat je z žerjava padel vijak Petroviču na glavo. Če naš sodelavec ne bi nosil zaščitne čelade, bi lahko utrpel težko poškodbo na glavi. Vijak je padel z višine 8 metrov in udarec je bil tako močan, da se je čelada upognila.

Lahko si predstavljamo, da bi Nedeljko Petrovič imel težke posledice, če bi vijak prebil zaščitno čelado, oziroma če bi mu poškodoval glavo. Lahko bi se zgodilo še kaj hujšega. V zadnjih letih je bilo v delovnih enotah na Javorniku in na Jese-nicah že več primerov, da so z žerjavov padali razni predmeti (vijaki, matice itd.). Zato ne bo odveč, da ponovno opozorimo naše sodelavce, ki delajo pod žerjavi, da upoštevajo navodila in predpise o nošenju zaščitnih čelad, saj je prav čelada že marsikateremu našemu sodelavcu rešila življenje. — or

»Čokla« preprečuje škodo in reši tudi življenje...

Bil je primer, da se je nizkostenski vagon sam odpel in na srečo pri odprtih vratih zavozil po tiru mimo nove ASEA električne peči ter se ustavil ob zabojih ferolegur. Na srečo pravim zato, ker če bi bila vrata zaprta, bi jih razbili... Tudi k sreči ni bilo nikogar na tiru, tako da se je nesreča srečno končala... Voz s stare vrste spenjačo se pravzaprav nikoli sam od sebe ne more odpeti, so pa bili primeri, da se je streme utrvalo. Tokrat se je vagon odpel zato, ker se je navojni del zagostil v pokončni del ploščatega železa, nastavka polavtomatske spenjače pri lokomotivi. Lahko bi rekli, da je obstajala tehnična nedovršenost nove naprave... Da se ne ponove podobni primeri, je bil sprejet najenostavnejši predlog in sicer, h pravokotnima se je privarilo še tretje poševno ležeče ploščato železo, tako da se spenjača nima več kam zagostiti, pač pa zdrkne po poševni ploskvi. Poleg tega je bilo izdano navodilo, da mora biti streme pri stroju skoraj napeto, da tudi tako ne more priti do samoodpetja. Proti zlomu spenjače pa ni »zdravila«. Obstoji sicer predpis, da je premikati na tak način, da se ne poškoduje naprave in vozila, vendar je običajno tako, da se streme ne utrta pri prvem sunku, pač pa šele pri enem od naslednjih, ki pa ni več treba da je velik. Vse prednje sem povedal zato, da nam bo razumljivo, zakaj

more priti do uteka vozil zaradi nasilne prekinitev spenjače... Zato nikoli ne stojmo na tirih, če nam ni treba, če pa že moramo, pa se vedno predhodno prepričajmo, da proti nam ne prihajajo vozila... Proti takemu nasilnemu uteku, pa so zavarovali vhod k ASEA peči tako, da mora vodja premika poskrbeti in je odgovoren, da pred vrati na tir položijo dvojno čoklo, ki bi utekli vagon zaustavila. Čoklo sme odstraniti le premikač, tik pred pričetkom premika. Da je ne more nihče odnesti, pa je pripeta s posebno verigo k pragu tira... B

Kvaliteta šarže nam mora biti znana

V novi valjarni na Beli morajo vedeti kvaliteto vsakega šarža posebej. Zato sme strojevodja lokomotive, ki prevažajo livne vagonce od jeklarne, odpeljati šele, ko dobi odgovarjajočo dobavnico in v navzočnosti donalca pregleda, če število ingotov odgovarja. V kolikor dobavnice do odhoda ne bi bilo, vodja premika o tem obvesti delovodjo livne jame, da more ukreniti vse potrebno za njeno izstavitve. Čim pripelje šarž na Belo, odda strojevodja vsako dobavnico sproti v posebej za to nameščen nabiralnik. Od tod jo prevzame dispečer, da dalje koristi njene podatke. B

sten zaključek, da so bili argumenti z obeh strani prešibki in da je prav to vzrok za vpletanje subjektivizma in ozko osebnih interesov.

Ne bo odveč, če navedemo nekatere besede iz razprave:

— obračunsko postavko na večstopenjskih žičarskih strojih Waughn bi bilo treba izenačiti s postavko na Siemagu — zahteva...

— ta delovna mesta se po obračunskih postavkah ne dajo enačiti. Kdor v to ne verjame, naj pristane na to, da posade iz obeh postrojenj za štirinajst dni zamenjamo — protidokaz...

— Siemag lahko dobro dela, ker ima uvožen material, za delavce v žičarni pa je dober vsak nekvalitetni vložni material. Zakaj ne uvažamo toplo valjane žice tudi za žičarske stroje — dodatni argument...

— Siemag daje 80 odstotkov vse proizvodnje hladne valjarne in so celokupni dohodki znatno odvisni od dobrega obratovanja tega stroja. Izenačevanje delavcev na Siemagu in žičarskih strojih objektivno ni sprejemljivo, saj mora valjavec na Siemagu stalno opazovati instrumente, regulirati pritisk valjev ter po lastnem občutku skrbeti za točnost dimenzij. Vse to zahteva velik psihični in fizični napor. Na žičarskih strojih pa ta ni tolikšen, ker se ob vsakem, tudi najmanjšem de-

fektu, avtomatsko ustavi. Zato je dolžnost žičarja le v tem, da kontrolira debelino žice in ob neprimeri dimenziji zamenja votlico. Varovanje zelo dragih valjev na Siemagu je prav tako odvisno od strokovnosti in spretnosti valjavcev. Vsak valj stane okrog milijon starih dinarjev — dodatno pojasnilo in utemeljitev predhodnih sklepov delavskega sveta...

— kvaliteta žice je odvisna v glavnem od žičarja. Če ne bi redno meril žice in menjal votlic, bi delal izmeček — dodaten, čeprav šibek in morda manj resen dokaz...

— žičarji so stalno podcenjeni in temu je treba narediti konec. Zvišanje obračunske postavke na Siemagu je previsoko, saj so tudi žičarji visoko kvalificirani in vlečejo žico visokih kvalitete — razprava prehaja na področje, ki je morda že dalj časa nerešeno...

— žica ni »špaga« in je ne zna vsakdo vleči — vpletajo se elementi, ki pomenijo dokaj elementarne reakcije neposrednega proizvajalca, čeprav niso na nivoju parlamentarne razprave...

— popravljamo samo postavke v hladni valjarni in žičarni. Kaj pa pododdelki? Kaj potem predstavljajo lužilci s svojimi 202 dinarji na uro — problem se širi in kaže na nedodelanost sistema nagrajevanja.

— valjavci na drugih valjčnih strojih opravljajo najtežje fizično in nevarno delo, saj valjajo zelo trda jekla, pa je njihova postavka 195 dinarjev — odgovor na dodatno zahtevo, ki vključuje trditve, da tisti, ki postavljajo zahteve, ne poznajo teže dela drugod...

— zakaj ne bi izenačili obračunskih postavk na Siemagu in Waughn strojih — ponovno enako vprašanje brez argumentacije...

Razprava je tako tekla naprej. Vse bolj sta si stala nasproti dva tabora, ki sta trdila in zagovarjala vsak svoje. Vpletale so se nove zahteve, novi pomisleki, dvomi, dodajali so vse bolj šibke dokaze in končno so o predlogu glasovali. Z zelo šibko večino je bil sprejet (76 za, 64 proti in 7 vzdržanih).

V nadaljevanju so razpravljali o popraviljanju postavk na drugih strojih. Nekateri so spraševali, zakaj obravnavajo vedno iste stroje, nekateri pa nikoli. Ker ni prišlo do drugačne postavke na nadaljnjih strojih in ker se obratovodstvo ni strinjalo s predlogom za zvišanje na Buldog žičarskem stroju, je nek delavec pospešil zaključek zbora s približno takimile besedami:

»Če je tako, ne bomo spreminjali nobene postavke več in nimamo tukaj kaj iskati.« Po teh besedah so

se prisotni razšli. Tisti, ki so zbor vodili, so ugotovili, da je bil zaključen »neregularno«.

Nazadnje se odpirajo tale vprašanja:

1. Kje je mesto, na katerem imamo kaj iskati? Če takega mesta ni, kaj je potem s celotnim sistemom samoupravljanja in kako ga pojmu-jemo?

2. Če ne moremo in ne znamo izčistiti svojih stališč in dokazati svojih zahtev, kaj naj naredimo, da ne bomo po nepotrebnem trošili energije in namesto ureditvenih posegov, ki prinašajo jasnost, sejali slabo voljo in nerazporejenost?

3. Ali je res dovolj, da premikamo obračunske postavke gor in dol na osnovi opazovanj in primerjav? Ali ni morda že skrajni čas, da se lotimo stvari bolj dognano, z znanstvenimi metodami in s tehtnejšo argumentacijo, ki bo že sama izključevala subjektivizem?

4. Ker je bil navržen očitke o zapostavljanju žičarjev, ali bi bilo tako navzkriž s samoupravnimi principi, če bi imeli svojo enoto in si sami rezali ustvarjeni kos kruha?

Se so vprašanja, ki se odpirajo, vendar bo prav, če nekatera odprejo kar delavci iz obravnavane ekonomske enote sami. S tem jim dajemo na voljo prostor in odpiramo razpravo.

ALKOHOL NAŠ NAJVEČJI SOVRAŽNIK

Na zadnji seji delavskega sveta železarne dne 30.7. so razpravljali o ukrepih za zmanjšanje bolezenske in ostale odsotnosti. Obravnavali so tudi poročilo socialno zdravstvene službe o alkoholizmu v naši železarni ter o ukrepih, da bi uspešnejše kot doslej preprečevali alkoholizem.

V prejšnji številki »Železarja« smo objavili ukrepe, ki jih je določil delavski svet železarne z namenom, da bi čim uspešneje rešili problem, ki je pereč, tako da postaja tudi družbeno-socialni problem. V današnjem članku pa povzemamo nekaj misli iz obširnega poročila oddelka socialno zdravstvene službe:

»Med člani našega kolektiva se je zelo razpasla naveda, da prekomerno uživajo alkoholne pijače, bodisi med samim delom, neposredno pred pričetkom dela, bodisi v svojem prostem času. Posledice te razvade se kažejo pri pogostih poškodbah, obolenjih, nezdravih odnosih in težkih gmotnih razmerah v njihovih družinah.«

Trditev ni izmišljena, temveč žalostna in resnična, saj je obdukcija lani smrtno ponesrečenega pokazala, da je bil pod močnim vplivom alkohola. Večkrat so že ugotovili, da delavci, ki odhajajo na delo izven tovarniške ograje, pogosto zavijajo spotoma v razna gostišča, ki jih v neposredni okolici železarne ne manjka, ali pa pri povratku na skrivaj prinašajo v železarno alkoholne pijače za svoje prijatelje in sodelavce.

Socialni zdravstveni službi je ta problem že dalj časa znan, prav tako tudi organom samoupravljanja. Dolgo časa si že prizadevajo, da bi ta problem rešili z različnimi ukrepi, sedaj pa so se lotili dela načrtno in sistematično. K sodelovanju so povabili tudi ravnatelja Psihiatrične bolnišnice v Begunjah dr. Jurija Zalokarja. V razgovorih, ki so jih pred kratkim imeli na Jesenicah, so ugotovili, da se je alkoholizem najbolj razpasel med priseljenimi sodelavci, to je tistimi, ki so prišli na delo v našo železarno iz bližnjih ali bolj oddaljenih krajev naše domovine. Vzrok za to je predvsem v spremenjenem načinu življenja in v spremenjenem okolju, oziroma v neurejenih razmerah, v kakršnih vsaj v začetku takšni delavci živijo, prepuščeni samemu sebi in stihiji. V poročilu je med drugim rečeno:

»Pri nas običajno mislimo, da smo s tem, ko smo novosprejetim nakazali stanovanje v barakah, jim razdelili bone za prehrano in jim bežno omenili, da na Jesenicah obstoja športno društvo, kino in dom kulture, storili že vse. Vzdušje v tem novem okolju brez dvoma za njih ni najprikladnejše. Vsa njihova »rekreacija« obstoji običajno v hazardu po sobah, poseda- nju in popivanju po lokalih, skratka z alkoholom si krajšajo svoj prosti čas.«

V nadaljevanju poročilo na-

vaja tudi nekaj podatkov o tem, kaj smo do sedaj napravili za preprečevanje alkoholizma. Lansko leto se je, v glavnem po posredovanju socialnih delavcev, zdravilo proti alkoholu 69 naših sodelavcev, ki so zaradi tega bili odsotni z dela skupaj 1693 dni. Statistika kaže, da je od teh 38 sodelavcev popolnoma ozdravelo, 19 je takšnih, ki le malo pijejo, 26 sodelavcev pa je po zdravljenju zopet začelo piti. Zdravljenje običajno traja 2 meseca in je uspeh najboljši, če se bolnik nahaja med zdravljenjem v bolnišnici. Praksa je tudi pokazala, da je z ozdravljenimi potrebno vzdrževati stalen stik in zaradi tega ravnateljstvo Psihiatrične bolnice v Begunjah sklicuje občasne sestanke z ozdravljenimi. Po navadi so ti sestanki in razgovori dobro obiskani, kar pomeni, da se tudi večina ti-

stih, ki so podvrženi alkoholu, prizadevajo, da bi ozdraveli.

Strokovnjaki menijo, da se večkrat tudi ne zavedamo posledic, ki jih pušča alkohol na našem organizmu. Ne zavedamo se, da prekomerno uživanje alkohola anestizira

možgane, nagrizi naše notranje organe in nas napravi bolj občutljive na škodljive vplive vročine, prahu, žvepla in drugega, kar se še posebej odraža v težkih delovnih pogojih v obratih črne metalurgije. Menijo, da smo po tem do sedaj še zelo ma-

lo napraviti in da o škodljivosti alkohola vse premalo poučimo naše sodelavce. Na koncu svojega poročila socialno zdravstvena služba predlaga konkretne ukrepe, ki smo jih objavili v prejšnji številki.

— mp —

Nepotrebno premeščajo na haldo

V livni jami jeklarne je tesno. Normalni tiri so zavzeli veliko prostora. Stanje pa se bo temeljito izboljšalo, čim se bo žična valjarna preselila na Belško polje. Do takrat pa bo s tesnostjo treba računati in vse, kar tja nujno ne sodi, odstraniti. Taka preseljevalna akcija, če jo lahko tako imenujemo, je bila izvedena preteklo nedeljo, ko so naložili skoraj 20 štiriiosnih ozkotirnih platonov z različnimi deli, ki jih v livni jami ne potrebujejo najbolj nujno. Vse to so prepeljali na vzhodni del halde, kjer so za skladiščenje kokil, plošč in raznih drugih delov že trije prosto-

ri, ob njih pa dva normalna in dva ozka tira. Vse, kar pripeljejo, razložijo s težkim tirnim dvigalom, ki ima zaradi 25 m dolge igle veliko operativno območje. Ko bodo haldo podaljšali še za eno čelno pot portalnega žerjava, bodo lahko položili še en normalni tir in s tem skladiščni prostor še povečali.

B.

Rešitev križanke iz 30. številke

Vod.: 1. prebod, 7. Salona, 13. kloaka, 19. lanolin, 21. Mlakar, 22. glavnik, 23. Anna, 24. Matevž, 26. sienit, 28. Tot, 29. vas, 30. anketa, 31. Svarun, 32. Mate, 33. žr, 34. kri- lo, 35. Arena, 36. teror, 37. mleko, 38. tapeta, 40. karta,

42. Keres, 44. Koren, 45. Maria, 46. mm, 48. Alan, 49. Vergil, 51. Branko, 53. Lee, 54. lim, 55. sarkom, 56. srenja, 57. list, 58. utopija, 60. talina, 62. admiral, 64. Parana, 65. Anatol, 66. Ankara.

Poslovanje talilnic ob polletju 1966

PLAVŽ: plan 58.140 t	doseženo 64.239,3 t
Rudni vložek izkazuje zaradi manjše količinske uporabe in zaradi spremembe sestave znižanje	1.578.032,74 N din
Koks s kalom vred izkazuje 99,07 kg na tono nižjo porabo, kar prinese znižanje	2.609.354,76 N din
Poraba apnenca, mazuta in plavžarskega plina je skupno nižja za	142.917,69 N din
Dobropisi niso doseženi po planu — zvišanje	266.907,37 N din
Neto vložek skupno znižanje	4.063.397,82 N din
Predelava ima zaradi visoke proizvodnje v večini postavk znižanje	693.090,34 N din
Skupno znižanje na plavžu	4.756.488,16 N din

Knjižno izkazuje plavž — peči 5.065.695,00 N din znižanja, ki je višji od zneska 4.756.488,16 N din zaradi kvalitetnejše proizvodnje.

AGLOMERACIJA: plan 43.500 t
doseženo 37.396,5 t

V primerjavi s planom ima aglomeracija 307.061,61 N din višje stroške zaradi večje porabe koksa in višjih predelovalnih stroškov.

PRŽNE PEČI: plan 66.125 t
doseženo 55.238,56 t

Na pržnih pečeh je zvišanje 253.215,15 N din, ki je nastalo zaradi večjih količin odsejane rude in odsejanega praženca ter nižje proizvodnje.

KAMNOLOM APNENICA: plan 25.000 t
doseženo 25.631 t

Razmeroma nizko zvišanje 18.449,70 N din je nastalo zaradi manjših dobropisov in višjih stroškov OZODA ter vzdrževanja.

KAMNOLOM DOLOMITA: plan 2.997,5 t
doseženo 2.924,15 t

Zvišanje 5.525,57 N din je razmeroma minimalno odstopanje od plana, ki je nastalo pri predelavi.

APNENICA: plan 6.000 t
doseženo 6.874,62 t

Znižanje 44.200,88 N din je nastalo zaradi višje proizvodnje in boljše kvalitete apna (manj apna v prahu).

MARTINARNA: plan 175.720 t
doseženo 153.763,2 t

vložek	plan %	dejansko %
surovo železo	55,53	55,34
staro železo	41,68	41,44
indijska ruda	2,79	3,22
	100,00	100,00
planski din/t		1.052,17
dejanski din/t		1.066,55
vrednost proizvodnje	1.063,86	
Kvalitete	plan %	doseženo %
1	8,01	6,66
2/1	69,20	62,60
2/2	6,26	9,67
3/1	11,35	16,52
3/2	5,18	4,55
	100,00	100,00

Pri vložku povzročajo razlike v ceni zvišanje 314.917,3 N din. Zaradi manjše količinske porabe 727.668 kg v primerjavi s planom nastopi znižanje 225.577,08 N din

Zaradi sprememb v sestavi vložka nastopi znižanje 893.580,51 N din

Skupno izkazuje kovinski vložek znižanje 804.240,20 N din

Kovinski dodatki izkazujejo zaradi manjše porabe v primerjavi s planom znižanje 95.905,22 N din

Indijska ruda in nekovinski dodatki kažejo večjo porabo v primerjavi s planom: zvišanje 620.185,95 N din

dobropis za odpadke izkazuje znižanje 69,03 N din

Neto vložek skupno izkazuje znižanje 280.028,50 N din

Predelava ima zaradi visokega zvišanja pri remontih (1.340.407,09 N din), pri škartu (345.256,72 N din) in pri stroških za osnovna sredstva (728.563,77 N din) skupno zvišanje 2.492.502,96 N din. Visoko zvišanje predelave tipično prikazuje, kako važno je izpolnjevanje planskih obveznosti.

Skupno ima martinarna v primerjavi s planom zvišanje 2.212.474,46 N din, knjižno zvišanje pa znaša le 414.982,39 N din in je nižje zaradi kvalitetne proizvodnje.

Proizvodnjo obračunavamo zaradi možnosti primerjave s planom vse leto po enakih planskih cenah, ki se pa razlikujejo od dejanskih nabavnih cen. Če sedaj ob polletju upoštevamo pri martinarni vse te razlike in še razlike predhodnih obratov, dobimo skupno znižanje 11.628.165,80 N din na stroške proizvodnje martinarne. To znižanje potisne plansko ceno 1.052,17 N din za 75,62 N din navzdol na 976,55 N din na

Na Koroški Beli gradijo novo trgovino

V zadnji številki »Železarja« smo poročali, da so delavci gradbenega podjetja Gorica zakoličili prostor, kjer bodo zgradili novo trgovino na Koroški Beli. Zaenkrat so v teku pripravljala dela, po vsej verjetnosti pa bodo že v prihodnjih dneh začeli z izkopom temeljev. Številni prebivalci si ogledujejo prostor, ki je predviden za novo trgovino, in menijo, da je zelo majhen, če upoštevamo, da na Koroško Belo prihaja vedno več družin v nove stolpiče. Prav bi bilo, da trgovsko podjetje »Zarja« prebivalce Koroške Bele obvesti, kakšen bo prodajni prostor v trgovini in kaj vse bodo lahko kupovali občani v njej.

tono, kar nam pokaže že bolj razveseljivo sliko. Vse to znižanje gre v glavnem na račun nizke cene za ruski grodelj in na račun prihranka na koksu.

ELEKTRICNA PEČ ASE: plan 19.520 t
doseženo 27.226,12 t

Zaradi sprememb v sestavi vložka je zvišanje 428.886,66 N din
zaradi večje količinske porabe surovin 550.515,17 N din
Skupno ima kovinski vložek zvišanje 979.401,83 N din
Pri kovinskih dodatkih je nastalo zaradi proizvodnje slabših kvalitet znižanje 4.508.672,03 N din
Pri indijski rudi, nekovinskih dodatkih in dobropisih je zvišanje 326.919,43 N din
Skupno ima neto vložek znižanje 3.202.350,77 N din
Predelava ima zaradi nadplanske proizvodnje skupno znižanje 689.677,18 N din
Zvišanje v predelavi imajo elektrode, ki so jih porabili za 0,88 kg na tono več in skupno za 148.355,34 N din več od plana ASEA električna peč ima skupno znižanje 3.892.027,95 N din. Knjižno znižanje ASE znesle 500.522,06 N din in je nižje zaradi slabšega asortimana kvalitet v primerjavi s planom.

BBC ELEKTRICNA PEČ: plan 6.880 t
doseženo 5.338,49 t

Kovinski vložek ima manjšo količinsko porabo, znižanje 88.488,41 N din
Poraba legiranih odpadkov, ki niso v planu, izkazuje zvišanje 1.017.365,18 N din
Skupno ima kovinski vložek zvišanje 928.876,77 N din
Zaradi proizvodnje boljših kvalitet je nastalo pri kovinskih dodatkih zvišanje 2.212.369,73 N din
Indijska ruda, nekovinski dodatki in dobropisi izkazujejo skupno znižanje v primerjavi s planom 384.449,67 N din

Skupno ima neto vložek zvišanje 2.756.796,83 N din
To visoko zvišanje v primerjavi s planom je nastalo pri neto vložku zaradi višje proizvodnje boljših kvalitet.

Predelava ima skupno zvišanje 139.306,59 N din.
Pri elektrodah za 1.732,74 N din, pri električnem toku za 69,30 Kwh na tono in 40.693,76 N din pri stroških vložnih sredstev za 47.986,42 N din in pri stroških uprave za 47.465,09 N din. Ostale postavke imajo znižanje.

Skupno ima električna BBC peč zvišanje za 2.896.103,42 N din. Knjižno zvišanje znaša le 333.675,43 N din in je nižje zaradi proizvodnje boljših kvalitet, nastopa pa še vedno zaradi dosti nižje proizvodnje nasproti planu.

SIVA LIVARNA: plan 5.500 t
doseženo 5.157,163 t

Neto vložek izkazuje znižanje 342.748,37 N din, ki je nastalo po zaslugi nižje cene za

sivo surovo železo.

Predelava ima skupno minimalno zvišanje 14.168,01 N din, ki je nastalo v glavnem pri pomožnem materialu, uslugah in stroških za vložena sredstva.

Skupno znižanje 298.580,36 N din.
Knjižno znižanje znaša 359.953,83 N din in je višje od 298.580,36 N din zaradi kvalitetnejših izdelkov.

JEKLOLIVARNA: plan 742 t
doseženo 830,140 t

Neto vložek ima znižanje 120.786,16 N din
Predelava ima skupno znižanje 41.619,85 N din

Skupno v primerjavi s planom 162.406,01 N din
Znižanje pri jeklolivarni gre na račun visoke proizvodnje. Knjižno znižanje znaša 388.456,43 N din in je višje zaradi kvalitetnejše proizvodnje.

KOVINOLIVARNA: plan 90 t
doseženo 111,164 t

Skupno izkazuje kovinolivarna v primerjavi s planom znižanje 182.402,29 N din. Knjižno pa 605.077,20 N din zaradi kvalitetne proizvodnje in je ob polletju kovinolivarna najuspešnejši obrat livarne.

MODELNA MIZARNA: plan 19.250 ur
doseženo 18.041 ur

Skupno kaže modelna mizarna kot razliko med planom in stroški proizvodnje znižanje 7.293,57 N din, knjižno pa kaže znižanje 104.358,48 N din, ki je višje zaradi manj porabljenih delovnih ur, kar znižuje stroške.

ELEKTRICNA PEČ LIVARNE: plan 380 t
doseženo 309,563 t

Razlika med planom in stroški proizvodnje je zvišanje 76.858,97 N din, ki je nastalo zaradi nizke proizvodnje.

Knjižno ima električna peč livarne znižanje 44.560,57 N din, ki je nastalo zaradi kvalitetnejših izdelkov v primerjavi s planom.

SAMOTARNA: plan 10.896 t
doseženo 11.700,3 t

Pri neto vložku ima samotarna znižanje 55.225,42 N din, pri predelavi pa zvišanje 32.175,83 N din

Skupno znižanje v primerjavi s planom 23.049,59 N din
Knjižno znižanje znaša 51.902,46 N din in je višje zaradi kvalitetnejše proizvodnje.

TALILNICE OB POLLETJU:
VISOKE PEČI — znižanje 4.517.376,54 N din
SM PEČI — zvišanje 414.982,39 N din
ELEKTRO JEKLARNA — znižanje 183.406,06 N din
LIVARNE — znižanje 1.502.407,21 N din
SAMOTARNA — znižanje 51.902,46 N din
skupno 5.840.109,88 N din

leži proga v velikih padcih, ki predstavljajo za promet gotovo nevarnost. Prav zaradi tega je kolegij tehničnega direktorja odobril postavitve telefona pri čuvaju nadzorne službe, ki ima svoj prostor zapadno od striper hale. Za vodenje operativnega dela na poteku od jeklarne, kolodvoza v Fužinah in vsemi mesti na Belškem polju pa je zadolžen poseben dninski prometnik. Takoj, ko je bil postavljen na to delovno mesto, se je delo prometa v mnogem izboljšalo. B.

Dober sporazum je osnovni pogoj varnemu in racionalnemu prometu...

Od jeklarne do bluming valjarne obratuje ena lokomotiva, če pa je treba peljati dva šarža hkrati, pa tudi dve. Ker pa poleg livnih voz tudi z ostalimi lokomotivami vozimo še vagone odrezkov, »plave rene« od težke proge, škaže, palice za jeklovlek, mazut, butan, opeko, poleg tega pa se tu premika še tirmo dvigalo, je po določbah prometnega pravilnika obvezno sporazumevanje med prometnima mestoma na Beli in Jesenicah. To je toliko bolj potrebno, ker

Šamotarni je treba zagotoviti odvoz opeke

Pomanjkanje »ladij« je občutno ob sobotah in ob remontih v jeklarni in drugih delovnih enotah. Ko so v šamotarni dobili viličarja, so del ponovne opeke pričeli prevažati s paletami na štiri-

riosnih platonih. Vendar se zgodi, da so ladje zavzete zaradi drugih prevozov, platonov, pa kljub temu, da jih je vedno manj, potrebujemo za prevoz ingotov, ki zaradi pomanjkanja prostora večkrat ostanejo nerazloženi. Zato smo se dogovorili, da ob kritičnih dnevih uporabimo za odvoz normalnotirne vagone ali pa 5-ton. viličarja. O dostavljanju voz se bosta dogovorila prometnika na normalni in ozkotirni progi, za viličarja pa dninski delovodja šamotarne in dninski vodja strojnega parka na transportnem oddelku. Ta dogovor je potreben, ker je treba opeko z malim viličarjem najprej zvoziti na vzhodno stran šamotarne.

Specialno jeklo ki mora biti vroče založeno

Na mali električni peči ta teden vlivajo specialno jeklo, ki mora biti še vroče prepeljeno na Javornik in tam založeno. Zato je potreben sporazum med vsemi sodelujočimi. Delovodja peči naroči potreben voz tehtalcu jeklarne. Ko je naložen in dano naročilo za odvoz, delovodja in tehtalec obvestita prometnika na Javorniku, da pošlje lokomotivo čimprej ponj. V času, ko od zahodne strani jeklarne za Savo pripeljejo šarž na ozkotirni kolodvor v Fužinah, je premikalna skupina z Javornika običajno že tudi prispela. Ta poskrbi, da omenjeni vagon takoj prepeljejo pod žerjave težke proge profilne valjarne, kjer specialno jeklo še vroče založijo v peč. Dolej so vsi sodelujoči delo sporazumno in dobro izvajali. B.

Gorenjska je dobila novo cesto

V soboto, 6. avgusta, ob 18.12 uri so izročili prometu enega najlepših in najbolj

slikovitih odsekov avtomobilskih cest v Jugoslaviji. Čeprav otvoritev ni bila na-

javljena, se je zbralo ob otvoritvi ceste PODTABOR—CRNIVEC na obeh straneh mostu nad Peračico, ki je povzročal zadnjo oviro, mnogo opazovalcev in občudovalcev. Čim je zapiskala sirena, so sneli z na novo postavljenih opozoril in prometnih znakov papirnate ovoje in preko mostu je zapeljala prva kolona avtomobilov. Promet na novem odseku ceste je zaživel.

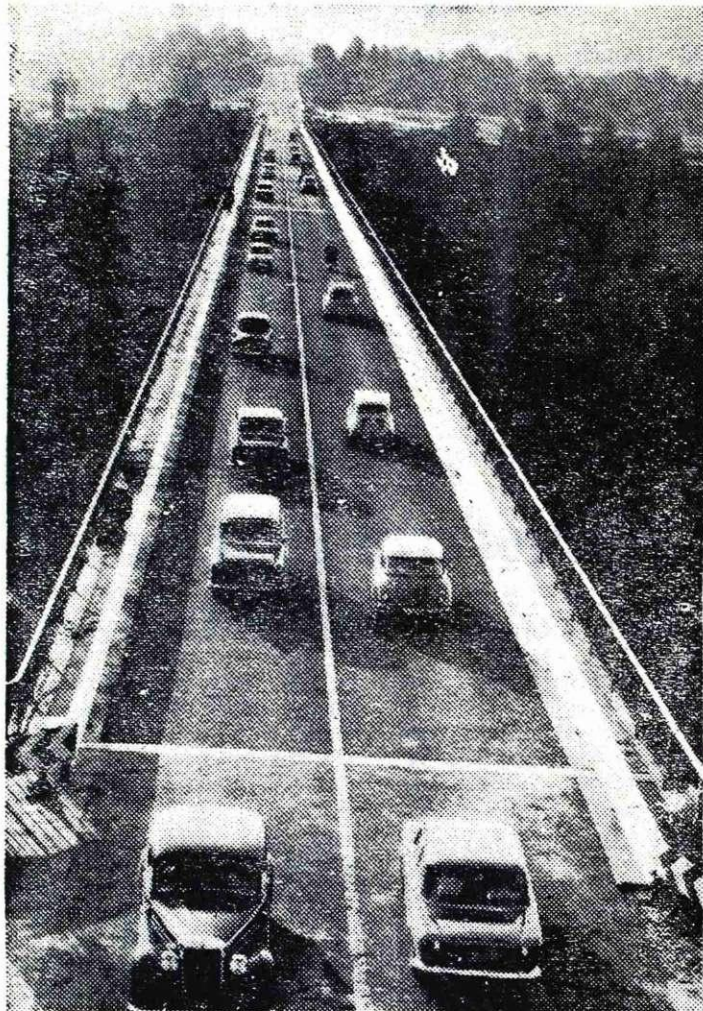
Vest o otvoritvi nove ceste je privabila na vožnjo in občudovanje mnogo več opazovalcev-voznikov v nedeljo. Od ranega jutra do poznega popoldneva so vozili po novi cesti poleg rednih tranzitnih motornih vozil tudi mnogi opazovalci z Jesenic, ki so se ustavljali na parkiriščih, občudovali izgradnjo ceste, mostov in predora, pa tudi sodobnih opozoril in prometnih znakov. Vožnja po novi gorenjski cesti je čudovita in skrajša pot med Kranjem in Jesenicami za sedem kilometrov. Cesta je široka 7 in pol m in je obložena z 22 cm debelo asfaltno plastjo. Novi odsek se odcepi z ljubeljske ceste pri Podtaboru in vodi do Crniveca. Sestino ceste predstavljajo trije mostovi in en predor. Prvi most čez Lešnico je dolg 180 m, drugi čez Ljubensko grapo 115 m in tretji čez Peračico, ki je

najelegantnejši most v Sloveniji, pa 376 m. Pred mostom je 230 m dolg predor, ki ga osvetljuje 800 luči. 376 m dolgi most, ki predstavlja največji uspeh nove ceste, stoji na šestih betonskih stebrih, katerih največji je visok 71 m, skupna višina vseh pa je 214 m. V most so vgradili okoli 800 ton jekla. Po predračunu bi morali veljati vsi trije mostovi okoli 800 milijonov starih dinarjev in cesta okoli 400 milijonov, gradnja pa bo stala najmanj dvakrat toliko.

Sloviti brezjanski klanec in številni nevarni ovinki v Gobovcih ki so povzročali šoferjem stalne težave, so odpravljeni. Vožnja je postala varna, čudovita in hitrejša. Gorenjska je dobila cesto superlativov in mednarodno dostojen začetek gorenjske magistrale, ki bo vodila do avstrijske meje.

V znak priznanja je priredil v ponedeljek za graditelje, delavce »Metalne« iz Maribora, »Gradisa«, »Slovenija ceste« in ostalih sodelujočih kolektivov sprejem predsednik skupščine SR Slovenije Ivan Maček in jim čestital k uspehu. Sprejema, na katerem so izročili graditelji predsedniku skupščine spominski album s slikami o gradnji ceste, so se udeležili tudi podpredsednik skupščine

dr. Marjan Breclj, predsednik republiškega zbora Tine Remškar in podpredsednik Izvršnega sveta Beno Zupančič. Nova gorenjska cesta, ki je važna za ves cestni promet preko Gorenjske, je velike važnosti tudi za jeseniško železarno, kajti največje ovire, to so ovinki v Gobovcih in brezjanski klanec, so odpravljene.

NAJMLAJŠI SVOBODASI Z JAVORNIKA

V petek je odpotovala v Novigrad kjer DPD Svobode Javornik, ki jo stavlja pripravi enourni program in bo nas po vsej verjetnosti pa bodo obiskali nek šolskih otrok, ki obiskujejo otro vrt predlog zdravnika, zato da bi si nabi razredu osnovne šole.

Svarun: Včeraj, danes, jutri ...!

(Razmišljanje o življenju ljudi drugod in pri nas)

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Mislim, da bomo morali odpreti tudi tisto stran v naših medsebojnih moralnih normah, ki govori o vrednotenju družbenega in zasebnega premoženja. Kvalitetno nova družbena lastnina si pri mnogih članih tiste generacije, ki ima danes odločilni vpliv na mladi rod, še ni našla tistega mesta, kakršno ji gre. Se vedno imamo različna merila za vrednotenje zasebnega premoženja in za družbeno last. In kako čudne so poznejše manifestacije takšnih razmer, se lahko poučimo na vsakem koraku. Ulice, park in cestna svetilka so bili že od davna družbena last. Pa vendar nam je danes kaj malo do tega, da bi jih kot naše skupno dobro varovali tako kot lastno stopnišče, svetilko ali zelenjavni vrt. Dokler ne bo osnovna morala posameznega člana naše širše družine doumela, da od družbenega bogastva izhaja dobro za posameznika in da je od našega odnosa do družbenega premoženja odvisno marsikaj, celo del osebnega standarda, bomo težko odstranjevali korenine pojavov, ki so na meji razbrzdanosti, neosvoščeni, vandalizma in začetkov mladinskega kriminala.

VAS V MESTU!

Doslej smo skušali opozoriti na pre-mnoge nevednosti, ki jih poraja mestni način življenja. Na prvi pogled nemara izgleda, da so vsi ti problemi samo posledica urbanizacije, v resnici pa ni tako. Analfabetstvo, revščina, postopaštvo, kriminal in vandalizem nikakor niso zna-

čilni le za mesta in mestno prebivalstvo. Pravzaprav so to vaški problemi, ki so bili z naglo migracijo prenešeni v mesto in so tu postali bolj očitni. Tudi industrializacija ni vselej in v vsakem primeru faktor, ki v začetni dobi pušča škodljive mentalne posledice. Pri nas se to kaže morda drugače kakor drugod po svetu. Zanesljivost zaposlitve in stalni vir dohodkov sta v raznih deželah sveta mnogo manjša pravica in svoboda kot v deželah družbene ureditve. Zato je tudi mestnih problemov v zahodnem svetu več kot pri nas. Večina nevednosti, s katerimi imamo opravka, ima pri nas tudi popolnoma drugačen vzrok kot drugod na svetu. Saj mislim, da ni treba posebej poudarjati, da so naši problemi predvsem problemi rasti in razvoja, ne pa notranjega razkroja in globokih razrednih prepadov. V dvajsetih letih so Jesenice začele kazati fizionomijo modernega mesta. V ta čas je bila prisotna silna migracija, ki jo je spremljalo vsak dan polnejše življenje. Zato ni čudno, da se mnogokdaj pre-hitevamo v naših željah in potrebah in da nastaja vsak dan kak razkorak med tistim, kar želimo imeti in tistim, kar trenutno lahko naredimo. Naša urbanizacija je najbrž ena najvitalnejših na svetu. Pri takšnem tempu graditve dobi celotno življenje drugačen ritim in rojeva svojstveno nestrpnost. Če smo na primer zgradili dva tisoč stanovanj in danes že dve tretjini ljudi stanujeta v urejenih stanovanjskih razmerah, je zato povsem logično, da postaja preostala tretjina silno nestrpna

Treba jo je razumeti, da nima niti najmanjše volje čakati nadaljnjih dvajset let, ko naj bo rešeno to zelo pomembno vprašanje tudi zanjo. Ko dobimo novo stanovanje, zelo težko razumemo, da imamo v njem premalo vode ali prešibko električno napetost. Zato smo tembolj nestrpni in nas ne zanima preveč, kako in kdo bo zgradil transformatorje, daljnovode, elektrarne in nizkonapetostno omrežje ali kdo in s čigavim denarjem nam bo zagotovil zadostne količine pitne vode. Vendar bi bilo treba večkrat pomisliti na to, da je mogoče takšne stvari reševati tudi na drugačen način kot jih rešujemo pri nas. V sosednjih zahodnih državah znajo tovrstne probleme na najrazličnejše načine prenesti na občana in najbrž bi to znali tudi pri nas. Vendar bi bili marsikdaj navskriž z osnovnimi koncepcijami socializacije družbenih odnosov, če bi vedno in vselej ravnali tako.

SPODBUDNI VPLIVI!

V vseh dobah in v vseh civilizacijah so bila mesta gibalno novih zamisli. V njih so nastajala največja umetniška dela in iz njih so pritekale nove znanstvene misli. Napak bi bilo misliti, da je vse, kar živi v mestu, napredno že zgolj zaradi tega. Prav tako kakor vas, daje mesto zavetje in streho konzervativnim in zaostalim idejam. Vendar si v mestu naprednejše zamisli vse hitreje utirajo pot kakor na podeželju.

Odpravljanje razlik med mesto in vasjo, ki so posebno vidne in izrazite v meščanski družbi, je ena izmed nalog, ki smo si jo zadeli pri nas v program družbenega delovanja. Če je bilo pred desetletji tako, da se je bilo mogoče izolirati edino v velikih mestih, da je bila v mestu mnogo boljša in hitrejša zdravniška pomoč kakor na vasi in če je prebivalec

mesta že po zunanjem videzu živel stveno drugače ter boljše kal vaš, bi tega za današnji čas in danjo st njo družbenega razvoja pri tika ne mogli več trditi. Iz glavnega mesta prišle mnoge srednje šole v mja steca, promet in komunikativni sta segla takšno stopnjo, da po mesto več ne naporna ne zamudna. Zavst služba je marsikje na vasi že kraj e ko dobro organizirana kakor v mestu. nes bi po načinu oblačenja njeni in v okolici že zelo težko razbi, kde doma iz mesta in kdo iz vasi pošte nje teh in drugih dokazov, napre je, da se postavljenemu cilju stopo približujemo, čeprav je v rani kr naše dežele ostalo za reševanje i mnogo vprašanj in ne bi bilo dv, če si delali utvare, da smo na poti kar vse rešili.

VCERAJSNJE IN JUTRIŠNJE MESTO

Sociologi in urbanisti so v slednjem času premnogokdaj pripovedovali, da mesta, ki smo jih podedovali iz prejšnjega stega stoletja, niso več primer za b nje. Posebno viden glasnik njih je bil arhitekt Corbusier. Z nami c gimi nas je opozoril, da so mesta živi ganizmi — skoraj tako kakor ljudje žive v njih. Saj rastejo in razvij čeprav ne vedno tako, kakor bi treba. Poleg drugega zahtevajo sodo mesto predvsem dobro lego. Mesto bi ga zelen pas, med hišami posek pa naj bi bilo mnogo parkov. Mesto naj bi imelo dovolj ne v prijazna stanovanja in urejen hrupni promet. Zamisli sociologov in arhite prihajajo v zadnjem času vse do ljave tudi pri nas. Konzervativni pog se hitro umikajo sodobnejšim. Spom se, kakšne kritike je bila naša poslovna stavba v bližini železnice

Kulturne stike z zamejstvom lepo utrjujejo

Svoboda »Tone Čufar« Jesenice ki gostuje vsako leto z enim svojih odsekov, največ pa z ansamblom narodnih plesov, v zamejstvu, je svoje tradicionalno gostova-

nje izvedla tudi letos. Ansambel narodnih plesov in pesmi je tokrat gostoval v Villa Santina v Italiji.

V nedeljo je z jugoslovanskimi narodnimi plesi in pesmimi navdušil prebivalce Ville Santine in številne turiste, ki so se udeležili prireditve.

Jeseniški ansambel narodnih plesov in pesmi ni poznan samo v Italiji, temveč tudi v Avstriji, zato vlada za njegove nastope v vseh krajih zamejstva obeh sosednjih držav vedno večje zanimanje. Svoboda Jesenice bi morala biti za najmanj enkratno vsakoletno gostovanje v zamejstvu, s čimer iz leta v leto izboljšuje in utrjuje kulturne odnose z zamejstvom, deležna večjega moralnega in materialnega priznanja s strani domačih družbenih organizacij.

U.

JAVNIKA NASTOPIJO V NOVIGRADU

Novigrad, kjer ima DPM svoje naselje, tudi folklorna skupina, ki jo sestavljajo pionirji. Pod vodstvom Marije Malejeve so in bo nastopali v naselju, kjer letuje veliko naših otrok, obiskujejo nekatere kraje v okolici. Z njimi potuje še 50 predšolskih otrok v naši občini. Otroci potujejo v Novigrad na bi si tu nabrali novih moči, ki jih bodo potrebovali v prvem

videzivel bi-
še kak vaščan,
in danjo stop-
pri na nikakor
glavnega mesta
le v misli me-
kativni sta do-
pot v mesto ni
idna. Zavistvena
si že kraj ena-
kor v mestu. Da-
nja nasenica-
o razbi, kdo je
z vasi, posteva-
ov, na prepu-
cilju stopoma
v razlo kraji-
reševanje pre-
i bilo, če bi
o na poti že

TRISNI MESTO

so v lednjem
riporovali, da
lovali in svetnaj-
primerni za biva-
nsnik tanih idej
. Z mnogi dru-
so mesto živi or-
kakor ljudje, ki
in se razvijajo,
kakor bi bilo
zahteva sodobno
lego. Obaljal naj-
jami in poskami
parkov zelenja.
ovolj pome vode,
urejen, nehrusen
gov in arhitektov
u vse bolj do ve-
zervativni pogledi
nejšim. Pomnim
bila delna prva
ni želja po-

staje, ki so jo zidali v smeri sever—jug, se pravi pravokotno na ulico. Nekateri ugledni prebivalci našega mesta so trdili, da glavna ulica mimo postaje pride lahko do svoje veljave edinole, če bo na severni strani strnjeno obzidana. Vendar so takšna mnenja v nekaj letih izgubila vso veljavo in ko bo čez mesec dni poleg prve takšne stavbe odprta druga, najbrž ne bo nikogar več, ki se ne bo strinjal z njeno lego. In če smo do nedavnega še slišali, kako bedasto so razmeščene stavbe v stanovanjskem naselju Plavž — češ kakor bi jih nekdo natresel iz letala, prihajajo prebivalci naselja vse bolj do prepričanja, da je vsaka zase locirana tako, da dobi kar največ zraka in sonca. Najbrž bomo tudi v bodoče še pričeli premnogim pomislekom in kritiki, kadar se bodo prebivalci nove urbanistične zamisli. Saj je v svetu zmeraj tako, da je vsak, tudi najmanjši napredek zvezan z nastajanjem konfliktov, ki se pri nas na srečo manifestirajo samo v obliki bolj ali manj glasnih besed. Le-te so ponavadi v začetku odločne in modre, počasi pa izgube znaten del njihove teže in trdnosti, ker jih demantirajo praktične razmere.

Snovanje novih zamisli pa ne pomeni, da ni prihajalo in ne bo prihajalo do neuspešnih rešitev. Povsod po svetu jih je zelo veliko in ne manjka jih tudi pri nas. Eno izmed načel moderne arhitekture je sonce v stanovanju. Za njegovo izpeljavo so vsekakor potrebna velika okna, obrnjena na južno stran. Vendar se pogosto izkaže, kako narobe je, če so vsa okna v stanovanju obrnjena na jug.

Kljub vsemu je danes v celoti razbita zamisel urbanizacije mestnih naselij, kakršna je veljala pri nas do druge svetovne vojne. Zelo upešno si utirajo pot moderni pogledi na snovanje stanovanjskih in drugih sosesk in tujci, ki prihajajo k nam zelo pogosto, visoko cenijo to, za kar mi še nismo preveč navdušeni.

MIHA KLINAR ČAS NA BREZCESTJU II. del LETAKI

15. nadaljevanje

Rovnika ne bo nikoli dosegel v tem poslu, se zdi Lovru, ko opazuje, kako teče jeklo naravnost tja kamor je treba. Kakor da bi ogromen velikan držal v rokah ponvico in natakaj jeklo kakor v kozarce, ne da bi pri tem razlil eno samo kapljico. Ni čuda, da Rovnik velja za najboljšega žerjavovodjo na tem žerjavu.

Toda Rovnik nocoj ni ves pri delu. Nalogo, ki mu jo je zaupal Jože, je opravil, ne da bi ga opazil kak tip. Vsaj tako misli. Iz svoje kabine je opazil, kako v presledkih med šarži letaki krožijo med delavci iz rok v roke. Samo enega še ima in že vso noč razmišlja ali bi ga pokazal svojemu pomočniku ali ne. Čeprav pomočnik pri volitvah delavskih zaupnikov ni glasoval za zelenega kandidata, so ga v tovarno spravili zeleni. Zato mu ne zaupa, čeprav bi rad vedel, kako bi pomočnik reagiral na letak, ki razgalja sedanje oblastnike v Sloveniji in ki terja v teh nevarnih dneh, ki se lahko spremenijo v vojno, potrebnih ukrepov za obrambo slovenskih meja, predvsem meja v obmejnem kotu med Italijo in Nemčijo, v krajih, katerih srce je tale tovarna in mesto s svojo predmestno občino, ki jo je treba vrniti zopet v roke izvoljenemu županu in drugim delavskim občinskim odbornikom, ki jih je lani oblast razrešila, letos januarja pa jih vojaško vpoklicala in potem internirala v Medjuresje pri Ivanjici, odkoder so se šele pred tednom vrnili.

Kaj bi rekel tale pomočnik Lovro, ko bi prebral letak, ugiba Rovnik že skoro sedem ur. Ko bi ne bil vselej tako redkobeseden z njim, bi najbrž tako dolgo ne okleval. Tako pa okleva, ker mu nezaupanje, ki ga čuti do pomočnika, svari, naj ne tvega. Toda čim bolj se oglašajo v njem svarilni glasovi, tem bolj ga muči radovednost, kako se bo pomočnik obnašal in ali bo letak sploh hotel prebrati do kraja. Zdaj, ko je jeklo že v lito in se ohlaja, je zadnja priložnost, da mu ga izroči, če hoče videti pomočnikovo obnašanje.

»Tale papir sem našel v kabini, ko sem prišel na delo,« se naposled odloči.

»Kakšen papir?« se Lovro začudi nagovoru, saj je to prvič, odkar je na žerjavu, da bi Rovnik govoril z njim kaj drugega kakor o delu, h kateremu ga je privajal.

»Nisem utegnil prebrati. Bi mi hotel ti, ker bom moral vsak hip začeti s pobiranjem in nakladanjem ingotov.«

»Prav rad,« pravi pomočnik in začne brati naglas letak, ki ferja takojšnjo prenehanje delovanja pete kolone in aretacijo vseh petokoloncev, kolikor jih je po pobegu najbolj znanih še ostalo v revirju.

Rovnik, ki se je medtem že lotil dela, pričakuje, da se bo Lovru zataknil glas, čim ga bo prebral, da ljubljanski ban Natlačen odkrito podpira Kulturbund ljubljanskih Nemcev in da bi ga bilo treba takoj odstaviti in ga zapreti skupaj z njegovimi sodelavci, ki so zadnja leta s svojo politiko in ukrepi slabili obrambno moč ljudstva in države.

Toda Lovru se beseda ne zatakne, marveč bere o zahtevi kazni za vse, ki so po policijskih glavnjačah mučili in še mučijo politične jetnike, zahtevo o odstranitvi tujih plačancev in kapitulantov iz državne uprave in vojske, razveljavitev vseh izrednih zakonov in vrnitev demokratičnih in nacionalnih pravic in svoboščin jugoslovanskim narodom, svobodno sindikalnega in političnega organiziranja, popolno amnestijo za vse politične in vojaške obsojence, izpustitev Borisa Kraigherja in revirskih mladincev iz ljubljanskih zaporov, zahtevo, da oblast poskrbi za izpustitev španskih borcev iz nemških in drugih koncentracijskih taborišč in jim omogoči svoboden povratek v Jugoslavijo, obenem pa zaostri boj proti špekulantom, verižnikom in vojninih dobičkarjem z najstrožjimi ukrepi, za ohranitev miru pa naj takoj diplomatsko prizna Sovjetsko zvezo in sklene z njo pakt o medsebojni pomoči in varnosti, kar bi edino lahko spametovalo Hitlerja in onemogočilo napad na Jugoslavijo, ki nam morda že v bližnji prihodnosti preti.

O tem mu bere Lovro glasno, da bi prečpil ropot žerjava. Rovnik ga ne utegne opazovati, ker

mora paziti na še vedno razbeljene ingote, ki jih z žerjavom nalaga na vagončke električne železnice, ki čakajo, da jih čimprej odpeljejo v valjarne.

Toda delo se ne razvija kakor navadno. Ljudje ob vagončkih mu z rokami dajejo znake, kakor da nekaj ni v redu.

Spodaj so ljudje in lahko se vsak hip pripeti nesreča, ki so v jeklarni pogoste in ki skoro sleherno leto terjajo med jeklarji smrtno žrtve, se Rovnik ne nadoma zave svoje nepazljivosti. Zato v trenutku pozabi na pomočnika in letake ter previdno ustavi žerjav. Boji se, da se je morda že zgodilo najhujše, a se oddahne, ko opazi, da so zastoj in zmedo povzročili vagončki. Toda zamuda je tolikšna, da je ura že šest, on pa se še vedno ukvarja z nakladanjem ingotov. Ko ustavi žerjav, se ne zmeni za Lovro, ko se spušča po lestvi navzdol, marveč v dušku izpije svojo kavo.

»Če ti je všeč, lahko ostaneš do dveh,« ga nagovori žerjavovodja France, ki čaka, da bo Rovnik zapustil delovno mesto in ga prepustil njemu.

»Takoj bom šel.«

»Vražje ti zavidam. Toda preden boš legel k ženi, preberi tole.«

»Prepozen si,« se nasmehne Rovnik, ko v Francovih rokah zagleda letak.

»Torej si že prebral? In kaj praviš? Bodo sedaj izpustili naše fante ali pa jih bodo še kar naprej držali v zaporu?«

»To bi tudi jaz rad vedel.«

»Taka svinjarija! Hitlerjevci na svobodi, naši v zaporu! Bojim se, da bo nas in državo vzel hudič, čim bo Hitler pihnil.«

»Morda ne, če bo nova vlada pametna in sklenila pakt z Rusijo.«

»Bojim se, da je že prepozno.«

Dalj ne utegneta govoriti. Žerjav mora k martinovski št. 2. Zato se Rovnik naglo spusti po lestvi v tovarniško dvorano in odide v garderobo, da bi se umil in preoblekel.

»Kaj ko bi se skopal?« ga obide želja. Jutri je nedelja. Vreme je kakor maja, čeprav so šele prvi aprilski dnevi. Tako zgodnje spomladi še ne pomni. Z Magdo in otrokom bo šel v Rovte in se nadihal svežega zraka, ki mu bo umil vso to smrdljivo umazanijo iz pljuč. Izkašljaj bo dim in saje, se veseli, ko se slači, potem pa stopi pod tuš.

Prha mu obliva telo. Potem se namili in drgne, da je kakor oblečen v milno peno. Potem se prepusti toplim curkom, ki kakor močan gost dež padajo nanj.

»Že takale kopel je polovica počitka in zdravja,« uživa in potem zapre toplo vodo in odpre mrzlo. Strese se, a se vseeno prepusti mrzlim iglam vode, dokler mu ne zardi vse telo od krvi, ki je prepočila vsako celico njegove kože. Nato odpre zopet toplo in pripre mrzlo vodo.

Dolgo se prepušča temu uživanju. Ko se otre brisačo, je svež in spočit, kakor da ni za njim ne prespane noči.

Ura je že blizu sedme, ko odhaja iz tovarne. Jutro je skoro prelepo, da bi šel spat. Ko gre mimo uradniške stavbe in vrta, opazi, da se razcvetajo že češnje, ki se navadno razcveto šele konec aprila ali v začetku maja.

»Letos je res nenavadno zgodnja, a čudovita pomlad!«

Ne, ne bo legel. Po zajtrku bo šel v gozd. Naspal se bo lahko popoldan. Tako bo jutri, ko se bo vrnil iz tovarne, lahko spal samo štiri ali pet ur. Magda bo do enajstih pripravila kosilo, popoldan pa bodo odšli v Rovte.

Prav gotovo bo tudi jutri lep dan...

7

S te višine svet ni videti siv in ozek kakor v dolini, ki je pod njim pokrita z rahlo tančico dima, posuto z zlatim sončnim prahom. Triglav s svojimi častitljivo sosesčino strmi čez dolgi greben Mežaklje, ki s tega vrha ni videti kakor mračen, siv, z mahom gozdov poraščen zid, ki včasih človeka tesni kakor jetnika, če gleda vanj iz neprijazne sive doline.

Gledana od tu je cela dolina prijazna in lepa: zeleni otok Hrenovice med tovarno in postajo, cesti, ki se pod cerkvijo ločijo kakor dvoje rok in se sklene pred tovarno, društveni domovi med seboj do zagrizenosti sprtih društev izgublajo pečat strankarstva in so samo lepi, kakor so lepe celo krivice ulice in sive hiše ter pota in ceste, ki povezujejo skupine hiš, vrtov in ulic s svojimi belimi trakovi;

Sindikavno glasilo dobilo nove bralce

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta Jesenice je na nedavni seji sklenilo naročiti sindikalno glasilo »Delavska enotnost« za vse člane predsedstva, plenuma in članke strokovnih odborov. Od 1. avgusta dalje prejema »Delavsko enotnost« brezplačno z željo, da bi črpali gradivo, ki piše o raznih pojavih v razvoju samoupravljanja ter

o vlogi sindikalne organizacije na tem področju. Vsebinska »Delavska enotnost« kvaliteto zadovoljuje mnoge bralce in jim nudi vse tisto, kar potrebujejo pri svojem delu oziroma pri delu v sindikalni organizaciji. Sklep občinskega sindikalnega sveta je vse pohvale vreden in bi bilo prav, če bi ga posnemali tudi ostali občinski sindikalni sveti.

Pred krajevnim praznikom na Blejski Dobravi

Ob 25-letnici vstaje našega naroda želijo dati krajevne organizacije na Blejski Dobravi še poseben poudarek vaškemu prazniku, ki je 28. avgusta. Praznik je posvečen važni obletnici, saj je bila Blejska Dobrava ena najbolj aktivnih vasi v času okupacije.

Krajevna odbora ZB NOV in SZDL pripravljata obširen program za dostojno izvedbo praznovanja. 25. avgusta naj bi bila odprta razstava slik

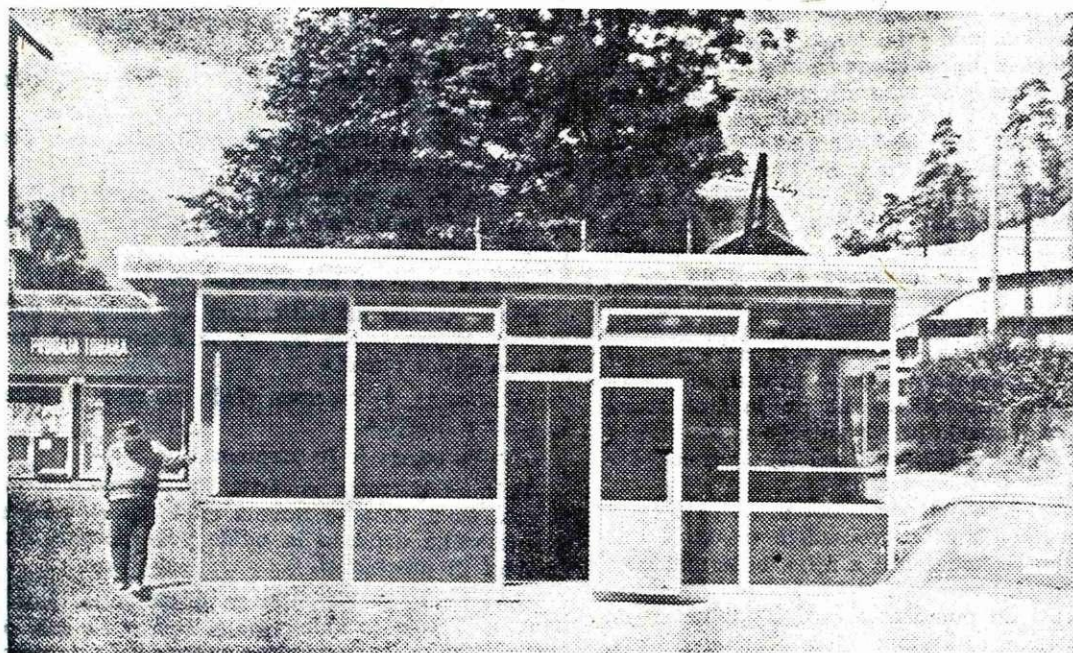
foto kluba in sicer v prostori osnovne šole. V soboto, 27. avgusta, dan pred praznikom, bo zvečer promenadni koncert godbe na pihala DPD Svoboda z Javornika, ob 19. uri pa bo pred spomenikom padlih borcev in žrtev fašističnega terorja zborovanje, na katerem bo govoril Franc Konobelj-Slovenko o pomenu vaškega praznika in o težkih borbah med vojno, ko se je naše ljudstvo borilo za svoj obstoj. Sledile bodo recitacije mladincev, večer pa bodo zaključili ob tabornem ognju, kjer naj bi se zbrali stari in mladi iz našega kraja.

V nedeljo, 28. avgusta zvečer, pa bodo člani igralske

družine DPD Svoboda Zirovnica odigrali na prostem Klinerjevo igr »Plavž«. Igralci iz Zirovnice so si z igr »Plavž« pridobili že lep sloves in zato bodo za zaključek krajevnega praznika tudi najbolj primerna.

Zal pa moramo ob tej priliki ugotoviti, da ne moremo pričakovati sodelovanja kulturno prosvetnega društva Svoboda z Bl. Dobrave, ki le životari, čeprav bi bilo najbolj poklicano, da prispeva svoj delež s kulturnim programom. Tako so namreč ugotavljali na sestanku krajevne organizacije ZKS, ko so razpravljali o programu praznovanja krajevnega praznika.

SS

Pred kratkim smo objavili sliko konstrukcije za novi bife na parkirnem prostoru na Javorniku. Novi bife je zgradilo oziroma postavilo gostinsko podjetje hotel »Pošta«, odprti pa so ga pretekli ponedeljek. V bifeju gostje lahko dobijo brezalkoholne pijače, kavo in mrzla jedila. Bife bo odprt, dokler ne bodo uredili in izročili svojemu namenu nove restavracije »Svoboda« v kulturnem domu na Javorniku.

Novost za voznike motornih vozil

Zvezni sekretariat za notranje zadeve pripravlja dva nova pravilnika o voznikih motornih vozil in registraciji motornih ter priklopnih vozil. Oba pravilnika bodo v kratkem izdali in bosta vsklajena s temeljnim zakonom o varnosti prometa na javnih cestah. Vsebovala bosta precej novosti. Predvidevajo enoten obrazec vozniskega dovoljenja za vse kategorije motornih vozil, in bo voznik imel le eno voznisko dovolje-

nje. Vozniška dovoljenja, ki jim je veljavnost že potekla, bodo zamenjali v teku enega leta, ko bo začel veljati nov pravilnik. Postaja mllice ne bo več izdajala potrdil o izgubljenih vozniskih dovoljenjih, pač pa jih bodo izdajali organi za notranje zadeve pri občinski skupščini. Novo je tudi to, da bodo prometna dovoljenja izdajali z veljavnostjo 12 mesecev in ne več do konca koledarskega leta.

Jugoslovanski sprejem v GENERAL AGREEMENT ON TARIFF AND TRADE - GATT

GENERAL AGREEMENT ON TARIFF AND TRADE — SPLOŠNI SPORAZUM O CARINAH IN TRGOVINI ali na kratko GATT obstoji od 1. januarja 1948. Pobudo za njegovo ustanovitev so dale ZDA. Sprva je združeval trindvajset držav — članic, pozneje pa je njihovo število iz leta v leto naraščalo. Sedaj je tako ali drugače vključenih v GATT že devetinsedemdeset držav, njihov status v njem pa je dokaj različen.

V glavnem se grupirajo v štiri skupine.

66 držav je polnopravnih članic GATT,

6 držav je začasnih članic, 2 imata poseben status,

5 pa je takšnih, da se zanje de facto uporabljajo določila GATT.

Mnogostranost trgovskega sporazuma, h kateremu obvezuje države članstvo v GATT, je recipročna, saj vsebuje dolžnosti in pravice. Oboje — dolžnosti in pravice — bi bilo moč izraziti v treh generalnih načelih.

1. **NEDISKRIMINACIJA.** Države podpisnice so s klavzulo o največjih ugodnostih vezane, da uvozne in izvozne obremenitve izvajajo v trgovini z ostalimi članicami sporazuma brez diskriminacije. To naj bi pomenilo, da morajo uvoženo blago obravnavati kot domače. Obravnavo uvoženega blaga mora biti potemtakem izenačena z do-

mačim zlasti na tehle področjih:

višina notranjih taks, davkov in drugih dajatvenih obremenitev;

predpisi in ostale zahteve, s katerimi se ureja nakup, prodaja, transport in promet blaga na notranjem tržišču; carine, dajatve in druge obremenitve pri uvozu;

administrativni postopki in drugi ukrepi v prometu z blagom.

2. **CARINE.** Določila GATT izrecno zahtevajo, da je dovoljena zaščita domače industrije edinole s carinami. Vse druge omejitve, ki jih sicer poznajo posamezne države, se v prometu blaga, ki kroži med državami članicami GATT, ne smejo uporabljati. Dovoljene so edinole v primeru, če ima posamezna članica težave s svojo plačilno bilanco. Za takšen primer je podrobno določeno s posebnimi predpisi, kakšne me-

re in v kakšnem obsegu je mogoče uveljaviti.

3. **KONSULTACIJE** v okviru GATT. To načelo zagotavlja popolnejše izvajanje in spoštovanje določil sporazuma med članicami. Za nekatere primere je posebej predpisano, kako in kdaj je treba opraviti predvidene konsultacije. Zlasti gre za primere, ko imajo posamezne države težave zaradi neuravnovešene plačilne bilance ali druge bilančne težave. V drugih primerih so možnosti za konsultacije nakazane ali predvidene. Določeno je tudi, v kakšnih primerih lahko države članice GATT zahtevajo konsultacije, če menijo, da so njihove pravice kršene.

Doslej je bilo takšnih primerov že več. Na osnovi konsultacije je morala na primer Švedska odpraviti uporabo antidumpinga za uvoz italijanskega nylona. Češka je vložila zahtevo za ponovno vzpostavitev trgovine s Perujem, ki jo je ta država v letu 1962 enostransko prekinila. Urugvaj je zahteval konsultacijo z več državami zaradi restrikcij, ki so jih le-te izvajale pri izvozu urugvajskega blaga. V teh in

drugih primerih so bile konsultacije uspešne.

KLAVZULA NAJVEČJH UGODNOSTI

S to klavzulo si države, članice GATT medsebojno priznavajo in zagotavljajo, da bodo:

prednosti, ugodnosti, privilegije in imunitete, ki jih ena država prizna za katerikoli uvoženi proizvod iz druge države, **BREZPOGOJNO** priznale in uporabljale za vsak podoben proizvod namenjen katerikoli državi — članici GATT.

Ta klavzula velja enako za uvoz kot za izvoz, nanaša pa se zlasti na:

— carine,
— dajatve in takse, ki se gajo v mednarodni transfer sredstev za plačevanje uvoza in izvoza,

— načine poravnave medsebojnih obveznosti,

— na vse formalnosti v zvezi z uvozom ali izvozom,

— notranje dajatve, takse in predpise o prodaji, distribuciji in podobnem.

V okviru GATT tečejo prizadevanja za:

— znižanje carin,
— ublažitev agrarnega protekcionizma (zlasti pomemb-

no za našo deželo),

— ublažitev in odpravo različnih izvenarinskih ovir v zunanji trgovini,

— uveljavljanje pozitivne politike razvitih držav v prid izvozu nerazvitih mimo uveljavljene recipročnosti.

Jugoslavija je bila od 13. novembra 1962 začasni član Mednarodnega splošnega sporazuma o carinah in trgovini. Lani so stekla pogajanja za stalno članstvo in pred nekaj dnevi je bila sprejeta kot polnopravna članica.

Dokler je bila naša dežela začasni član GATT, so veljala zanjo naslednja določila:

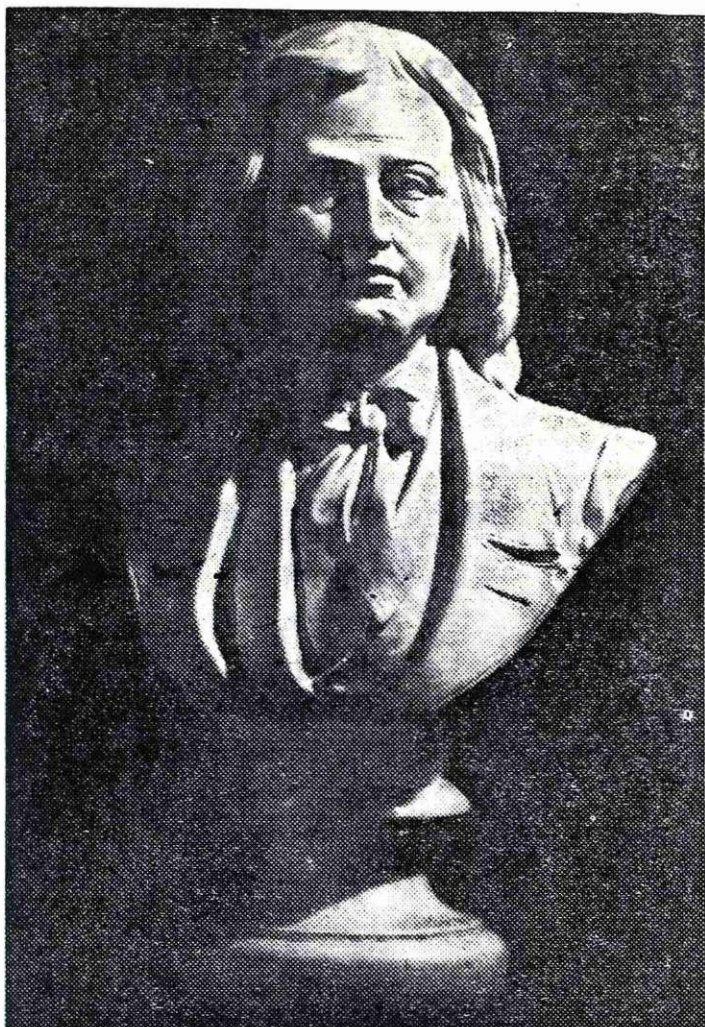
1. Po klavzuli največjih ugodnosti je uživala vse carinske olajšave, ki so veljale za polnopravne članice,

2. Upoštevala je predpise GATT do podpisnic deklaracije in le-te so jih morale upoštevati nasproti njej;

3. Do konca leta 1965 je morala opraviti carinska pogajanja s članicami GATT za pridobitev stalnega članstva.

Vse našete pogoje je naša dežela izpolnjevala in opravila tudi zahtevana pogajanja. Na tej osnovi je bila sprejeta v stalno članstvo.

Po raznih virih priredil Franc Žvan

»Ribčev France iz Vrbe zopet na Stolu«

V prihodnjih dneh bodo zaključili z deli pri gradnji nove Prešernove koče na Stolu. Prvi gostje že prihajajo na Stol, čeprav bo koča odprta šele v nedeljo, 21. avgusta (obširneje o izgradnji nove Prešernove koče na Stolu bomo poročali v prihodnji številki).

Pred kratkim so člani Planinskega društva iz Radovljice povedali, da hranijo kip dr. Franceta Prešerna, ki je bil do leta 1942 v stari Prešernovi koči na Stolu. Znani prešernoslovec Črtomir Zorec pravi, da je omenjeni kip po vsej verjetnosti izdelal akademski kipar Repič. Zanimivo je to, da je Ivanu Javševcu iz Radovljice uspelo dobiti kip s Stola in ga je hranil vsa leta med okupacijo, nekaj časa pa tudi Francka Vovk, prav tako iz Radovljice, ki ga je po osvoboditvi izročila Planinskemu društvu Radovljica. Planinsko društvo Radovljica je Prešernov kip hranilo vsa leta po osvoboditvi, sedaj pa so ga izročili gradbenemu odboru. Tako bo dr. France Prešeren, naš veliki pesnik, spet dobil častno mesto v novi Prešernovi koči in »Ribčev France« iz Vrbe bo po dolgih letih spet v koči na Stolu. Slovenko

Tečaji kljub dopustom

Kljub počitnicam oddelek za izobraževanje odraslih pri ŽIC normalno posluje. Ker so učilnice prazne, organizirajo oddelek za izobraževanje v njih tečaje za izpite. Med počitnicami so učilnice pobelili, v prvem nadstropju pa bodo uredili na koncu hodnika še eno učilnico, ki je potrebna zaradi velikega zanimanja za poklicno industrijsko in tehnično srednjo šolo. Z delom zelo hitijo, ker bodo že 25. avgusta popravni in jesenski sprejemni izpiti, do takrat pa morajo biti vse učilnice že pripravljene.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

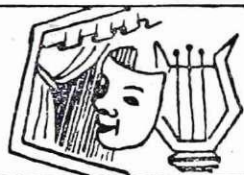
FRANCA RAVNIKA

se iskreno zahvaljujemo za požrtvovalno zdravljenje primariju dr. Brandstetterju, dr. Trampušu in osebju internege oddelka jeseniške bolnišnice. Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam v dneh težke izgube pomagali, darovalcem cvetja in sodelavcem iz elektro delavnice ter Kino podjetju za venec. Lastnikom avtomobilov se zahvaljujemo za dragoceno uslugo, pevcem za žalostinke in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Zalujoči: oče, sestra Minika, sestra Anka z družino, brata Filko in Štefi z družinami ter ostalo sorodstvo.

ŠPORT IN KULTURA

Obeta se nam bogata gledališka sezona

Pred kratkim je skupščina občine Jesenice imenovala člane novega gledališkega sveta pri gledališču »Tone Čufar« Jesenice. S tem je bilo končano tudi obdobje prisilne uprave, ki je trajalo nekaj mesecev.

Pred nekaj dnevi je bila v prostorih gledališča skupna seja članov gledališkega in umetniškega sveta. Za novega predsednika gledališkega sveta so izvolili inž. Avgusta Karba, za predsednika umetniškega sveta pa inž. Miroslava Nikoliča.

Nova gledališka sezona se bo začela že v oktobru. Najprej bodo ponovili nekaj predstav ljudske igre »Boter Andraž« v režiji Srečka Tiča, nato pa bo prva premiera

v letošnji sezoni in sicer delo Miloša Mikelna »Samorastniki« v režiji Bojana Čebulja. Gledališki svet je na svoji prvi seji odobril repertoar za bližnje obdobje. Poleg navedene premiere sta v načrtu še drama »Sodnik Zalamejski« v režiji Jožeta Tomažiča in mladinsko odrsko delo, ki pa še ni določeno.

V septembru bo že druga seja gledališkega sveta, na kateri bodo obširneje govorili o repertoarju za prihodnjo

gledališko sezono. Omenimo naj le, da so v okvirni program uvrstili tudi naslednja odrska dela: »Herman Celjski«, »Hamlet« ter morda opero »Gorenjski slavček« in še druga dela. Predvidevajo, da bodo v novi gledališki sezoni odigrali preko 130 predstav. Novo je tudi to, da bodo gledališke predstave, razen na Jesenicah, tudi na Bledu, v Radovljici in v Kropi. To pomeni, da bodo razširili svojo dejavnost in zato lahko trdimo, da bo naše gledališče postalo gledališče dveh občin. Že sedaj naj omenimo, da v gledališču pripravljajo organizacijo abonmajev z namenom, da bi si zagotovili v gledališki hiši stalno občinstvo, tako da ne bo več primerov, da je na predstavi morda le dobrih sto ali še manj ljudi. Predvidevajo, da naj bi v naši železarni organizirali tri takšne abonmaje, v drugih gospodarskih organizacijah in ustanovah pa po enega — or

Kaj bo s Štefančevo hišo

V prejšnjem tednu je imel novoimenovani svet za kulturo in prosveto svojo prvo sejo. Seje so se udeležili tudi člani upravnega odbora sklada za pospeševanje kulturne dejavnosti in za svojega predsednika izvolili Jožeta Sušnika.

Že na prvi seji sveta za kulturo in prosveto, ki jo je vodil Bratko Skrlj, so morali obravnavati pereče vprašanje finančnih sredstev, namenjenih za kulturno-prosvetno dejavnost. Znano je, da so sredstva za kulturno prosvetno dejavnost bolj pičlo odmerjena, saj bi posamezni zavodi in društva, ki se ukvarjajo s kulturno prosvetnim delom, potrebovali okrog 45 milijonov dinarjev, medtem ko ima zavod za pospeševanje kulturno prosvetne dejavnosti na razpolago le dobrih 35 milijonov dinarjev.

Na seji so obravnavali tudi pismeno vlogo železarne, ki predlaga, da bi na mestu, kjer sedaj stoji Štefančeva hiša, zgradili še en objekt, namenjen samskim delavcem in bi tako razširili že obstoječi samski dom. O tej zadevi so pred nekaj meseci razpravljali tudi na seji komisije za spomeniško varstvo in bili mnjenja, da naj Štefančeva hiša ostane, ker je ena najstarejših hiš na Koroški Beli in ima tudi zgodovinski pomen. To velja tudi za znamenje na križišču Cankarjeve ceste in Ceste talcev. Svet za kulturo in prosveto bo komisiji za spomeniško varstvo predlagal, da naj bi znamenje predstavili na samo parcelo ob samskem domu, tako da bi ohranilo svojo zgodovinsko vrednost, Štefančevo hišo pa pred rušenjem fotografirali in napravili v tehniškem muzeju železarne tudi ustrezno maketo. Pravčasno naj bi zbrali tudi zgodovinsko gradivo o tej hiši, v kolikor obstoja. Svet za kulturo in prosveto tudi meni, da bi morali imeti precej sredstev, če bi hoteli temelji-

to popraviti Štefančevo hišo, ki je že zelo dotrajana, in morda zato predlagana rešitev bolje ustreza. — or

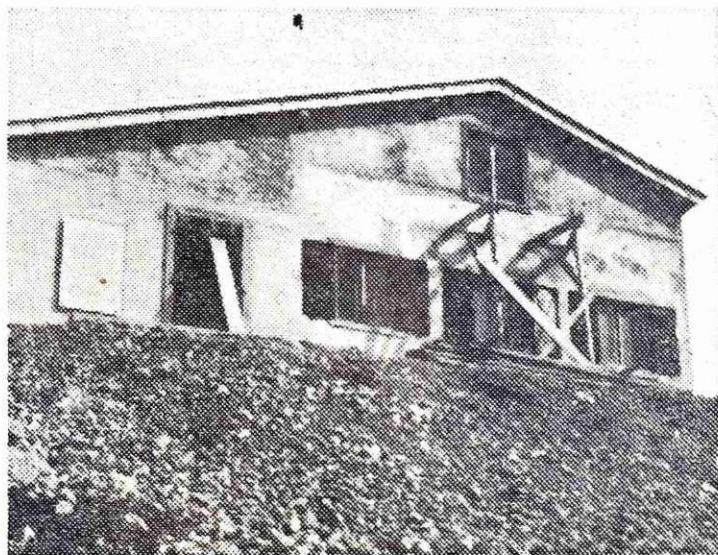
21. VIII. bodo odprli novo Prešernovo kočo na Stolu

V nedeljo, 21. avgusta, bodo izročili svojemu namenu novo Prešernovo kočo na Stolu. V ta namen so imenovali poseben odbor, ki je za otvoritveno svečanost pripravil naslednji program.

21. avgusta ob 11. uri bo slavnostni govor, nato pa bo nekaj pesmi zapel mešani pevski zbor dr. France Prešeren iz Kranja pod vodstvom Petra Liparja. Znani prešernoslovec Črtomir Zorec bo ob tej priliki spregovoril o našem velikem pesniku dr. Francetu Prešernu. Sodelovala bo tudi godba na pihala DPD Svoboda »France Prešeren« iz Zirovnice.

Dostop do nove Prešernove koče je prost, v teku pa so tudi razgovori med Izvršnim svetom SRS in deželno vlado za Koroško, da bi že do otvoritve nove koče na Stolu uredili vse potrebno za prost vstop tudi z druge strani meje. Če bodo zadevo uspešno uredili, se bodo prvič po osvoboditvi zbrali na Stolu planinci in ljubitelji gora iz obeh strani Karavank.

— or

Otvoritev novega planinskega doma na Črni prsti

Skoraj sem bil prepričan, da se bom mogel s Podbrda na Črno prst k otvoritvi novega planinskega doma, ker se mi je zdelo, da bi moral imeti papirje za čez mejo na drugo stran bohinjskega predora. Saj vendar že več kot dvajset let tam ni več meje! Vsem tistim, ki smo hodili v šolo med obema vojnama, so te krivične meje globoko zarisali v spomin in zavest. In prav zato plane vse to nepričakovano na dan.

Čez nekaj dni smo šli iz Podbrda v dolgi koloni, ki se je polagoma daljšala in raztezala. Slabe tri ure smo hodili nekaj časa po gozdnatem svetu, potem pa do vrha po travnatem svetu, poraslim s travo in planinskimi cvetjem. Na Kalu se steze združijo z onimi z bohinjske strani in odpre se

pogled na gorenjsko stran. Potem ni več daleč. Tudi nov dom smo že zagledali. Misli se pletejo naprej. Nekeč je bil spodnji del te stavbe italijanska vojaška karavla, skrita za hrbtom vrha Črne prsti. Prav do sem, na rob bohinjske kotline, se je Italijanom posrečilo potisniti državno mejo

po prvi svetovni vojni. Čudna so bila pota mednarodne politike ob postavljanju meja. Italiji v zahvalo in za izpolnitev pogoja, ki so ga postavili, da je Italija, menda leta 1915, pustila Avstroogrske in se pridružila zaveznikom. Tisti veliki italijanski apetit po tuji zemlji: Terra nostra, mare nostrum — tja dol do albanških meja... Po teh grebenih je tekla meja. Kar zgrozi se človek ob misli, kako blizu smo imeli Italijo.

Zamišljamo si karavlo. Njeni stari zidovi so bili

namenjeni in zabetonirani v vojaške namene. Zgrajeni, da bi držali in branili italijansko zastavo nad slovensko zemljo. Zdaj so to nekdanjo stavbo preuredili planinci iz Podbrda in ji dodali še nadstropje. Naj služi ljudem, ki bodo po delu in naporih iskali razvedrilo in nabirali novih moči in volje v teh mirnih višinah med cvetjem in skalami!

Nekdo deklamira Gregorčičovo »Soči«: ...Vihar stršan... ne stiskaj v meje se bregov... in tujce, zemlje lačne, utopi na dnu razpenjenih valov.

Ko je otvoritveni program končan, se ljudje spet prepuste ogledovanju pokrajine, zabavi in razvedrilu. V severnih stenah (tudi te ima Črna prst) prikažejo gorski reševalci, kako poteka reše-

Naši fantje na predvojaški vzgoji

Na Bodeški gmajni cvete mladost

V čudoviti prirodi Bodeške gmajne, tam, kjer se zlivata Sava Dolinka in Bohinjka, je postavljeno čez šestdeset šotorov. To niso izletniki, ampak tabor naših fantov, ki so na predvojaški vzgoji. Ta-

ki obiskujejo srednje, višje ali strokovne šole, imajo predvojaški pouk organiziran v šoli.

Vprašal sem jih, kako se imajo. Naj navedem nekaj njihovih odgovorov.

veščine. Če bi hoteli povzeti vsebino po nekem ameriškem filmu, bi rekli: »To so najlepša leta našega življenja.« In to je točno. Stari ljudje najrajši pripovedujejo zgodbe iz vojaškega življenja. No, danes služiti vojake ni tako težko, kakor za časa Marije Terezije, ko so naši fantje morali sukati meč kar sedem let. Zato tudi narodna pesem: »Čez kratkih sedem let se bova vid' la spet!«

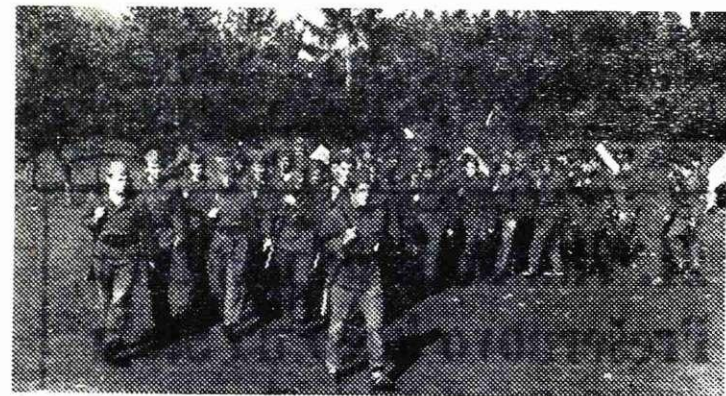
Pogovarjal sem se s fanti. Nekdo je zelo pohvalil predavanje tovariša Butinarja o jugoslovanski odpravi na Himalajo. Drugi mi je povedal, da jim je sekretar OKZK Jesenice tovariš Zvan pripovedoval o odnosu cerkve in države.

Na Bodeški gmajni cvete mladost. Tu je mravljišče naše generacije, ki se uri, da spozna vojaške veščine toliko, kolikor je za obrambo domovine potrebno.

Preko dvesto mladih fantov jeseniške občine je zakričalo: »Hura!«, ko sem odhajal. Imeli so vajo, ki jo imenujemo napad. Čez sto fantov iz naše železarne je na Bodeški gmajni.

To je Jeseniško-bohinjski odred, ki bo v ponedeljek popoldne prikorakal na Jesenice.

Jože Vidic

Zadovoljni so in se dobro počutijo

bor mladinskega Jeseniško-bohinjskega odreda, ki bo v ponedeljek popoldne prikorakal na Jesenice.

Sončen dan je bil, ko sem jih obiskal. Žareče oči, rdeča lica, veseli obrazi in mladostni elan so me spremljali, ko sem se sprehajal med njihovimi šotori.

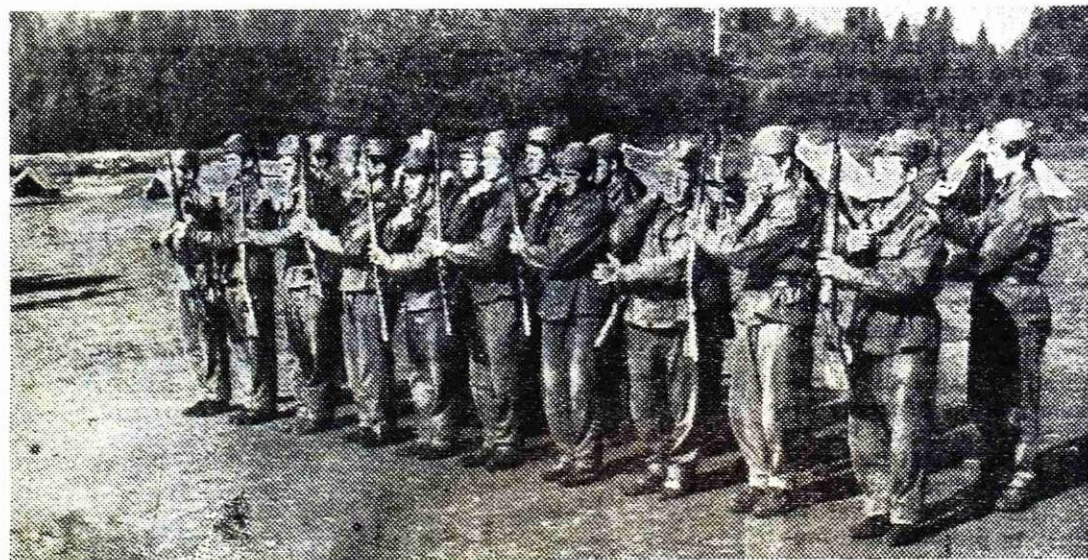
To je delavsko kmečka mladina. Od 200 fantov na predvojaških vajah jih je samo iz železarne čez sto. Tisti,

Jože Gomzi, zaposlen v žičarni: »Odlično, samo ne vem, zakaj tudi dekleta niso na predvojaški!«

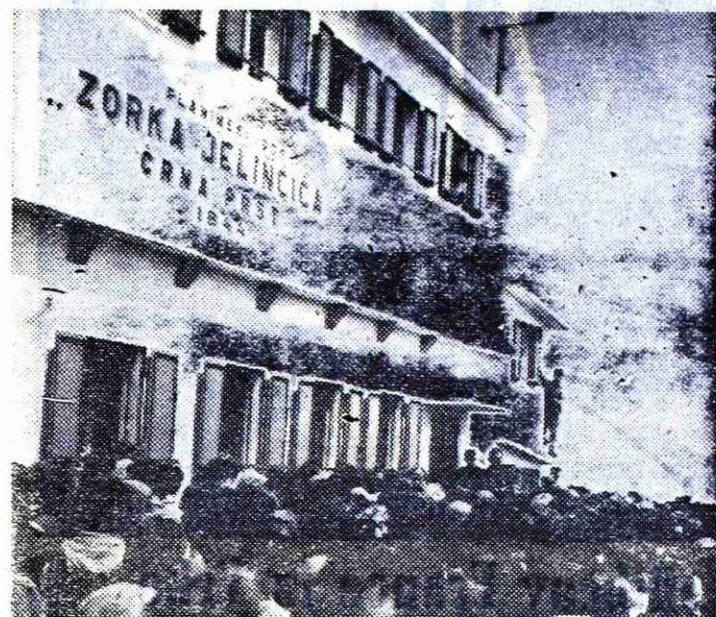
Daniel Krajnik, Javornik I: »Za mene je to rekreacija. Hrane imamo dovolj, celo preveč!«

Marjan Sodja, Javornik III: »Drugo leto bom vojak in na to že komaj čakam!«

To so izjave treh mladih fantov, ki jih domovina kliče, da se naučijo vojaške

Na Bodeški gmajni je na predvojaški vzgoji 130 naših sodelavcev

Globoko pod nami so grape. Baška, Soška dolina, Idrija, na obzorju nekje pa Gorica in Trst in morje. Tolmin, Kobarid, Idrija, Cepovan, Trnovski gozd in Postojna in Vipava in Brda in Kras! Tja dol v te kraje gleda novi planinski dom Zorka Jelince. Zato je iz teh krajev danes toliko ljudi k njemu prišlo!

Pregelj, Bevk, Kosovel in Magajna, to so nekatera imena teh krajev.

vanje ponesrečencev iz sten — samo vaja je danes — pa še za to je treba drznosti, spretnosti in previdnosti.

Potem gledamo proti severu. Tam so Karavanke. Tam je Stol. Tudi na Stolu imajo novo kočjo, odprli jo bodo 21. avgusta. Kmalu za kočjo je meja in slovenska Koroška za njeno mejo. O, ko bi tudi naši Korošci imeli toliko narodne zavesti in tako neupogljiv hrbet.

Trst, Gorica, Gospa Sveta... A.K.

Na Koroški Beli še vedno težave s kruhom

V »Železarju« smo že pisali o preskrbi s kruhom na območju Koroške Bele. Zal moram oobčani od Trebeža do Koroške Bele, Javorniškega rovta in Potokov še vedno vsak dan vedno znova ugotavljati, da manjka kruha.

Na tem področju imamo 2 trgovini trgovskega podjetja »Rožce«. In v obeh prodajalnah imajo kaj čuden in netrgovski odnos do prodaje kruha. Ni redek primer, da pride v trgovino kupec ter želi kupiti kruh, ki ga vidi na polici, vendar kruha ne dobi! Prodajalci namreč pišejo vsak dan posebne spiske, kdo naroči za naslednji dan kruh in ti imajo potem kruh zagotovljen, ker v trgovini naroče le toliko kruha, morda tudi kakšno kilo več.

Tako je kruh v trgovini, pa ga ne moreš kupiti. Seveda se zgodi, da nekdo, ki je kruh naročil, ne pride

ponj in kruh ostane, ker zvečer nihče več ne vprašuje po njem, bodisi da si ga je že kupil drugod, bodisi da je prepričan, da kruha ni. Naslednji dan pa nekatere gospodinje godrnjajo, ker so jim otroci prinesli star kruh.

Ker vemo, da v drugih trgovinah na Jesenicah nimajo takšnih težav z nabavo kruha, saj imamo novo pekarno z zadostnimi kapacitetami in so pripravljene speči kruha toliko, da ga bo dovolj, prosimo ostale trgovce, da povedo, kako rešujejo ta za kupce dokaj pereč problem »pomanjkamje« kruha.

S. H.

Dopisujte v
ŽELEZARJA

Mladi pevci v Premanturi

V torek zvečer ob 20.22 uri so pevci gimnazijskega pevškega zbora odpotovali na letovanje v Premanturo pri Puli. To letovanje bo trajalo štirinajst dni, vendar pa bodo med tem časom pridno vadili nove zborovske pesmi. Njihovo delo pa se bo pokazalo že v tem šolskem letu, saj jih bomo lahko slišali tudi v našem gledališču z novim programom. V.K.

KOŠARKARJI POD KOŠI

V okviru praznovanja občinskega praznika 1. avgusta je košarkarski klub Jesenice organiziral dve prijateljski srečanja ženskih in moških ekip z KK Mivar iz Trsta in KK Slovanom iz Ljubljane.

KK MIVAR : KK JESENICE (ŽENSKE) 46 : 51 (29:30)

MIVAR: Demarki 3, Marega 13, Logar 12, Zupin 3, Lastner 13, Ozelandore 2.

JESENICE: Pavlič 22, Bertonec 10, Vudrič 6, Radočaj 5, Drobič 2, Musič 2, More 4.

Gostje iz Trsta — moštvo Mivar, so jeseniškim igralcem že stare znanke. Že vrsto let oba kluba vežejo športni odnosi, a vendar igralkam iz Trsta do sedaj ni uspelo premagati niti v Trstu niti na Jesenicah domačega moštva. Zaradi menjave generacije domačih

igralk je bilo pričakovati, da bodo morda gostje letos na Jesenicah prvič uspešne. V zelo dramatični borbi je domačim igralkam šele v zadnjih minutah uspelo premagati borbene gostje. Pri domačih sta bili najboljši Pavličeva in Vudričeva, pri gostjih pa Marega in Lastner. Tekmo sta sodila Danilo Svetlin in Koren z Jesenic.

KK SLOVAN : KK JESENICE (MOŠKI) 92 : 61 (55:30)

SLOVAN: Lenart 10, Stražisar 23, Logar 15, Fabjan 19, Sok 6, Sušnik 8, Ravnikar 5, Breskvar 6.

JESENICE: inž. Senčar 4, Koren 22, Svetlin 18, Jeraj 15, Rogelj 2.

V drugi prijateljski tekmi je zvezni ligaš iz Ljubljane zaslužen visoko premagal domače moštvo, ki je nastopilo brez odsotnega Sodje in Vauhnik, ki se nahajata na odmoru na morju. Prav za-

radi odsotnosti teh dveh odličnih igralcev domačini niso bili enakovredni visokim centrom iz Ljubljane. Sam začetek je pokazal, da se igralci iz Ljubljane že vestno pripravljajo na drugi del državnega prvenstva, ki bo za njih odločilnega pomena v borbi za obstoj v prvi zvezni ligi. Diktirali so oster tempo, ki je popolnoma izčrpal domače igralce. To je tudi razumljivo, saj so se trenin- gi po enomesečnem odmoru za domačine šele pričeli. Kljub visoki razliki v koših v prvem polčasu pa so domači igralci nekajkrat uspešno s hitrimi protinapadi zmedli gostujoče igralce. Za začetek priprav za jesensko prvenstvo je to srečanje vsekakor koristilo domačim igralcem, saj so se kljub pomankanju treninga uspešno upirali rutiniranim gostom.

L.

Balinarji Jesenic so počastili občinski praznik

Tako kot lani so tudi letos jeseniški balinarji praznovali občinski praznik s prijateljskim srečanjem na preurejenem dvosteznem balinišču pod Mežakljo. Tekmovanje je bilo v nedeljo, 7. avgusta, ob udeležbi treh ekip iz sosednje Italije iz mesta Ronchi, ene ekipe iz Stare Gorice,

Nove Gorice in Postojne. Domače moštvo je igralo s tremi ekipami. Partije so bile odigrane na visoki športni ravni in v prijateljskem vzdušju. Posamezna srečanja med ekipami so trajala tudi po dve uri, vendar so bila borbena in zanimiva. Najbolj vigrana je bila ekipa Ronchi

I in ekipa iz Stare Gorice.

Odbor balinarskega kluba Jesenice je srečanje vzorno organiziral. Gostje so bili predvsem zadovoljni z organizacijo prehrane in nastanitvijo. Vsi člani balinarskega kluba so namreč goste povabili na prenočitev v lastna stanovanja, prehrano pa so oskrbeli v trenutno nezasedeni železniški menzi v lastni režiji.

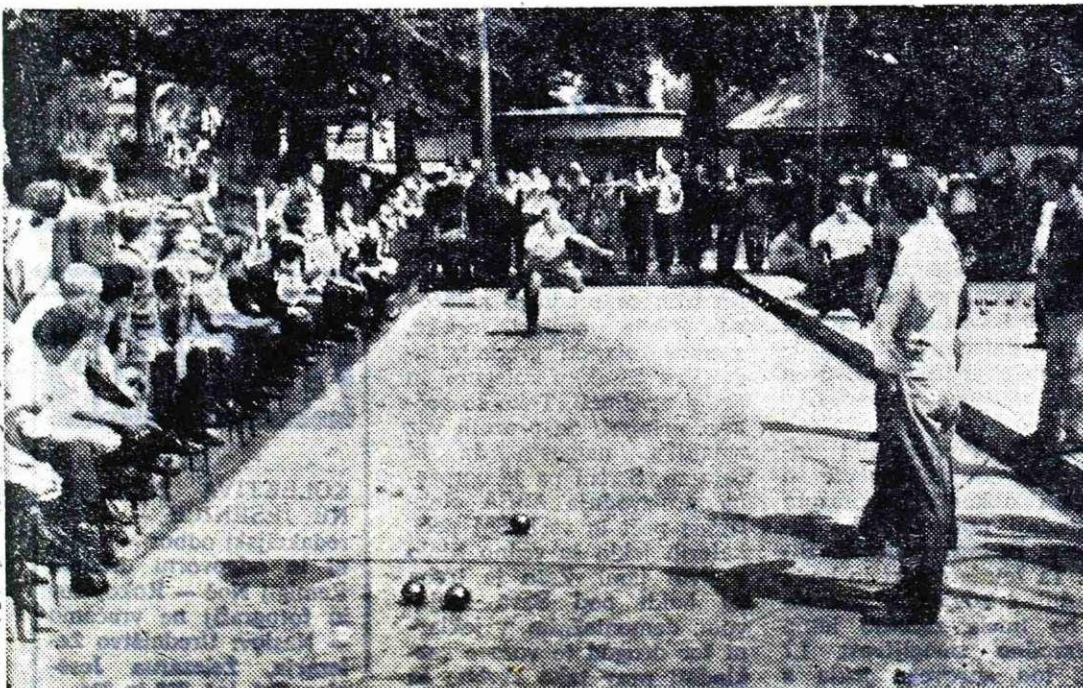
Za domiselno izvedbo srečanja gre polno priznanje vsem članom balinarskega kluba Jesenice, posebno odboru in glavnemu organizatorju tovarišu Pavliču. S tem so dokazali, da je mogoče marsikaj storiti tudi s skromnimi finančnimi sredstvi.

REZULTATI: 1. Ronchi I, 2. Jesenice III, 3. Stara Gorica, 4. Jesenice I, 5. Jesenice II, 6.—7. mesto si delita ekipi Ronchi II in Nova Gorica, 8. Postojna.

Tekmovanje je trajalo z opoldansko prekinitvijo ves dan od 9. ure dopoldne do 21. ure zvečer. Srečanje si je ogledalo kakih 500 gledalcev in ljubiteljev tega športa. Na vso srečo je bilo tudi vreme naklonjeno ter je tekmovalcem in igralcem podarilo lep in sončen dan. Slavko I.

Balinarji iz Italije in naše prve balinarske ekipe, ki sta se pomerili na balinišču v bazi. Naši balinarji so tokrat zatajili.

Na balinišču v bazi so organizirali tekmovanje v počastitev občinskega praznika. Tekmovanja so se udeležili tudi balinarji iz italijanskega mesta Ronchi.

Nagrajenci nagradne križanke

V sredo dopoldan je posebna komisija, ki so jo sestavljali Milana Ivanovič, Janez Katnik, Simona Tarman in Anton Svetlin, izžrebala nagrajence nagradne križanke, objavljene v 30. številki »Železarja«. Prejeli smo 353 rešitev, komisija pa je morala izveči 14 rešitev, da je dobila 10 pravih.

Nagraje prejemajo:

50 N din TOMAŽ KOROŠEC — Javornik II, lužilnica;

po 40 N din SLAVKO TARMAN, upokojenec — Jesenice, Cesta Borisa Kidriča 23 in JANA RAZINGER, oddelek raziskave tržišča;

po 30 N din STANE BREZIGAR — transport, PERO PAPIČ — vzdrževanje Javornik, orodjarna in IVANKA MUHIČ — Jesenice, Prosvetna 17;

po 20 N din prejmejo SONJA DOLENC, finančno knjigovodstvo, JANEZ NOČ, mehanična delavnica — orodjarna, HELENA GRZETIČ, strojno-energetski obrati in LUKA FABIJANIČ — valjarna Bela, dežurni ključavničar.

Vsem reševalcem se zahvaljujemo za sodelovanje, nagrajence pa vabimo, da dvignejo nagrade na uredništvu »Železarja« (stavba IBM).

Rešitev nagradne križanke

Vod.: PLANINSKI DOM, DEGENERACIJA, JAREK, EDAMEC, EDEN, AD, SE-SALKA, VTIS, AMERIKA, RILA, MEN, JOSIP, ŠCIP, PRILASTKI, IA, ATENCI, TAST, JUS, CRT, ERIE, AR, ENA, JURČEK, ASKET,

PERLA, I'OPALCI, AVA, JOD, UKOVA, R, MD, EN-KE, SIRARKA, PORTIRKA, UNA, ST, NA, AMI, KO-OPERANT, KARP, GR, BA-TERIJA, AR, LABORATO-RIJ, MA, OTON, KAKI, U-REZ, SERIJA, ANATOLE, TRATAR, RAMADAN.

Jeseniški strelci uspešni

Od 5. do 7. avgusta je bilo v Ljubljani republiško prvenstvo v streljanju. Strelski odbor Jesenice so na tem tekmovanju zastopali trije tekmovalci, ki so na občinskem prvenstvu izpolnili predpisano normo. Čeprav je bila udeležba skromna, pa je bil uspeh teh zelo uspešen.

Državna reprezentantka Vera Otrin je osvojila tri zlate medalje in dosegla z MK puško serijske izdelave nov republiški rekord in nov neuradni državni rekord. Janez Otrin in Majda Kralj pa sta

osvojila srebrni medalji. Z uspehom smo lahko zadovoljni, bil bi pa lahko boljši, če bi ObŠO imel možnost prirediti več tekmovanj, ki so zmanjšana na minimum zaradi skromnih finančnih dotacij.

Vsi trije strelci so si s svojimi rezultati omogočili nastop na državnem prvenstvu v septembru v Beogradu. Zelimmo in upamo, da nas bodo tudi na tem tekmovanju častno zastopali.

TK

Na sliki mala Fehima (na desni) s setrico v maminem naročju. Obe sta bili takrat stari dve leti.

Male Fehime še niso našli

Znano je, da se je 2. julija 1966 izgubila štiriletna hčerka našega sodelavca Fehima Alibabić. Vsa dosedanja prizadevanja, da bi jo našli, so bila brezuspešna. Pred nekaj dnevi se je v našem uredništvu oglašil oče izgubljene hčerke in nam pripovedoval, da so pri iskanju njegove hčerke sodelovali prebivalci Podmežaklje, gasilci, miličniki, gorska reševalna služba, več poročil pa je bilo objavljeno tudi v jeseniškem in ljubljanskem radiu ter v časopisih. Dejal je tudi, da mu je zelo hudo, ker so bili vsi dosedanja poizkusi, da bi hčerko našli, brezuspešni. Izmišljene in brez vsake osnove so tudi govorice, da je oče malo hčerko prodal nekemu Nemcu za veliko vsoto denarja. Poudaril je, da je pripravljen nagraditi vse tiste, ki bi mu lahko povedali, kje je njegova hčerka, medtem ko bo izročil sodišču vse, ki širijo neresnične vesti o izgubljeni hčerki.

Prav tako se zahvaljuje vsem tistim prebivalcem Jesenic, organom milice, gasilcem, časopisnim redakcijam, radijskim postajam, ki so si prizadevali, da bi poiskali malo Fehimo.

-or

Prvi uspeh hokejistov

V sredo, 10. avgusta, so se vrnili z letne turneje po Franciji hokejisti Jesenic. V štirih tekmah, ki so jih odigrali s kluboma Chamonix in St. Gervais, so dosegli tri zmage.

REZULTATI:

Chamonix : Jesenice 7:4
Chamonix : Jesenice 0:2
St. Gervais : Jesenice 3:6
St. Gervais : Jesenice 4:5
Hokejisti iz Chamonixa so bili okrepljeni z dvema Čehoma, hokejisti St. Gervaisa pa z dvema Kanadčanom. Francoski hokejisti igrajo izredno fair in čisti hokej.

Turneja je bila za jeseniške hokejiste dokaj uspešna. Dobili so tudi že nekaj vabil za poznejša gostovanja.

ZAHVALA

Ob tragični in prerani smrti mojega moža

JURIJA KOREZA

se najtopleje zahvalujem njegovim sodelavcem iz žične valjarne in vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje. Zahvaljujem se sosedom za pomoč, govornikom za poslovilne besede ob odprtem grobu in vsem, ki so mi izrekli sožalje.

Zena Danica in sinček

Uporabniki cest

Povečanje prometa zahteva tudi več naporov pri vzgoji udeležencev v cestnem prometu, to je nas vseh in to od prvih negotovih korakov do pozne starosti. Vsi namreč vsak dan, če drugega ne, hodimo po cestah in se s tem vključujemo v cestno prometno dogajanje. S tem, ko stopimo na cesto, obenem prevzamemo nase odgovornost, da se bomo ravnali po cestno prometnih pravilih, toda žal se vedno ne zavedamo te dolžnosti — konec tega pa lahko vsak dan beremo v časopisih ali slišimo po radiu: danes je bilo na tej in tej cesti več prometnih nesreč, gmotne škode je za več milijonov, ponesrečenci so hudo poškodovani in tako dalje in tako dalje.

Zaradi takega stanja na naših cestah si razni organi, komisije in posamezniki vrsto let prizadevajo, da bi ta prometni kaos vsaj nekoliko uredili. To poizkušajo s sistematično vzgojo v šoli, preko avto moto društev, radia, televizije, časopisov, raznih občanov, široko zasnovanih akcij — oblik vzgoje je veliko, vendar je vse to še premalo.

Tudi letos se bo začela zvezna prometno vzgojna akcija »PROMETNO VZGOJO V ŠOLE!«, ki bo trajala tri mesece.

Akcija izhaja iz dejstva, da je treba z vzgojo začeti pri mladih, poleg tega pa so otroci in mladinci prepo-gosto soudeleženi pri prometnih nesrečah.

Osnovni namen in cilj akcije je uvedba in izvajanje prometne vzgoje v vseh predšolskih ustanovah, osnovnih šolah, šolah II. stopnje, učiteljskih in na pedagoški akademiji.

Z akcijo bodo pričeli takoj s pričetkom novega šolskega leta in sicer bodo vključili prometno vzgojo med redno učno snov, organizirali pa bodo tudi izvenšolsko prometno vzgojo kot dopolnilo k redni prometni vzgoji po predvidenem učnem programu.

Da bi šolski organi zmogli organizacijo in izvajanje te zahtevne naloge je potrebno, da pomagajo šolam vse za prometno varnost zainteresirane družbene organizacije in druge institucije — kot na primer avto moto društva, podružnice združenja šoferjev in avtomehaničkov, odbori Rdečega križa, ljudske tehnike, mladinske organizacije, Delavska univerza in drugi.

S. H.

BELGIJA. V belgijski železarni »Sidmar« je letos pričela obratovati nova hladna valjarna. Njena letna proizvodna kapaciteta je 750.000 ton hladno valjanih trakov različnih dimenzij.

BRAZILIJA. Proizvodnja surovega jekla je narasla v Braziliji od 2,4 mil. ton v letu 1961 na 3,3 mil. ton v letu 1965. V prihodnjih letih nameravajo v Braziliji vložiti znatna sredstva za modernizacijo in investicijsko izgradnjo železarske industrije. Samo državna železarska družba »Gisa Siderurgica Nacional« namerava do konca leta 1969 investirati 163,6 milijonov dolarjev, v naslednjem obdobju 1969 — 1975 pa še 52,7 milijonov dolarjev.

INDIJA. Predstavniki indijske in sovjetske vlade so sklenili dokončni sporazum o gradnji nove indijske železarne Bokaro v državi Bihar. Ta železarna, ki jo bodo zgradili s sovjetsko pomočjo bo imela začetno letno proizvodno zmogljivost 1,7 mil. ton surovega jekla s kasnejšim postopnim povečanjem na 4 in 5,5 mil. ton. Pričela bo obratovati pred-

vidoma v letu 1970, medtem ko so skupni investicijski stroški predvideni v višini 1,8 milijarde dolarjev.

Kaj je s 4 osnimi vozovi

Odkar gre približno polovico jekla na Belško polje, ugotavljamo, da razkladanju štiriosnih vagonov ne posvečajo dovolj pozornosti. Na njih so predolgo naložene kokile, ocvirki, opeka, gredice, plavški grodelj, ingoti za Sisak, ferolegure in drugi predmeti. Tako so večkrat primeri, da praznih voz zmanjka, namesto da bi ostajali. S tem pa je ogrožena proizvodnja ASEA električne peči in vseh SM peči, katerih jeklo še vedno lijejo v livni jami. Zato je treba na haldi pod Sava žerjavom, demontažnim, v jeklar-ni ter drugod te vozove razkladati prav tako skrbno in hitro kot prej, ko so bili namenjeni le za prevoz ingotov ter bram.

B.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube mame, stare mame in prababice

FRANČIŠKE TEPINA

roj. Arh

se iskreno zahvaljujemo za zdravljenje ter vso skrb in nego zdravniškemu in strežnemu osebju internega oddelka bolnice Jesenice, primariju dr. Brandstetterju in dr. V. Marčiču za zdravniško pomoč in razumevanje v času njene bolezni ter za pomoč v najhujših trenutkih.

Prisrčna hvala sosedom za pomoč, kakor vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem, ki so jo v tako lepem številu spremili na njeni zadnji poti. Hvaležni smo vsem darovalcem vencev in lepega cvetja, voznikom osebnih vozil, pevcem ter godbi in vsem, ki so sočustvovali z nami, izrazili številna pismena in ustna sožalja. Se enkrat vsem in vsakemu posebej naša iskrena zahvala:

Zalujoči: hčerka
Marija por. Frece,
Franc — Radko,
Cvetko in Zvonko
z družinami

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža in očeta

IGNACA ZUPANA

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, primariju dr. Brandstetterju in dr. Rosensteini ter osebju internega oddelka, kakor tudi osebju doma dr. Franca Berglja za vso pomoč in zdravljenje med boleznijo. Iskrena hvala sosedom, še posebej družini Sajevic ter organizaciji ZZB Javornik in lastnikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Zalujoča žena in sin

OBLETNICA

15. avgusta je minilo leto dni, odkar nas je za vedno zapustil naš srčno ljubljeni atek

PEPI KOREN

Ob tej priliki se še enkrat zahvaljujem sodelavcem in obratovodstvu livarne ter sosedom, ki so z nami sočustvovali. Vsi naj se ga še enkrat spomnimo.

Še vedno žalujoča žena
Miej z otroki.

ZELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Zelezarja, Zelezarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«